ЎЗБЕКИСТОНИМ, ИСТИҚЛОЛИНГ АБАДИЙ БЎЛСИН!

1925 йилдан чиқа бошлаган

ИЖТИМОИЙ – СИЁСИЙ ГАЗЕТА

ЭЛИМ ДЕБ, ЮРТИМ ДЕБ ЁНИБ ЯШАШ КЕРАК

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 3 август. Шанба.
№ 53 (14351)

ЁШЛАР АСАКА МЎЪЖИЗАСИ БИЛАН ТАНИШМОҚДА

БУГУННИНГ ГАПИ

Асака шаҳрида қисқа муддатда барпо этилган ва эндиликда мустақил давлатимизни жаҳонга танитаётган Ўзбекистон-Жанубий Корея «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг ишга туширилгани, Андижонда автосалон ва сервиз маркази ташкил этилгани бутун халқимизда, айниқса ёшларда катта қизиқиш ва фахр уйғотди.

Ўзбекистон Республикаси «Камолот» жамғармаси ташаббуси билан бу ерга мамлакатимиз ёшлари вакилларининг сафари уюштирилмоқда. Биринчилардан бўлиб заводга Фарғона, Наманган ва Бухоро вилоятлари вакиллари келди. Улар орасида жамғарма шаҳар ва туман бўлимлари раислари, тадбиркор ва ишбилармонлар, ишчи ва деҳқон ёшлари бор. Улар мамлакатимиз автомобилсозлигининг тўнғич корхонаси — «ЎзДЭУавто» заводида меҳнат қилаётган тенгдошларининг иши билан танишди.

Биз улардан минтақамизда ягона автомобиль заводидан олган таассуротлари ҳақида сўрадик.

Абдурашид МИРСАЛИМОВ (Фарғона):

— Асака шаҳрида бунёд этилган автомобилсозлик заводини кўздан кечирар эканман, меҳнаткаш ўзбек халқининг нималарга қодир эканлигини яна бир бор теран ҳис этдим. Мана шу ибратли ишлар бошида турган Президентимиз Ислом Каримовни «Ўзбекистон» деб ном олган боғи эрамнинг боғбонига қиёсладим. Президентимиз Асакадаги «ЎзДЭУавто» корхонаси ҳақида нега тўлқинланиб гапирганини энди тушуниб етдим. Зеро, бу улкан заводни ана шу боғда қисқа муддатда мевага кирган дарахтга қиёслаш мумкин.

Замир РАЖАБОВ (Бухоро):

— Асакадаги «ЎзДЭУавто» заводида кўрганларимизни мўъжиза дейиш мумкин. Жаҳон тан олаётган ўз иқтисодий йўлини танлаб, улкан қурилишларни амалга ошираётган мустақил республикагина шундай мўъжиза яратишга қодир. Тенгдошларимнинг мураккаб ишлаб чиқариш линияларини бошқараётгани, жаҳон андозаларига монанд машиналар чиқараётганидан қойил қолдим. Бу ерда машиналар чиқарилаётган бўлса, биз ҳам вилоятимизда — Қоровулбозорда нефтни қайта ишлаш заводини барпо этмоқдамиз. Сизнинг машиналарингиз ва бизнинг нефть маҳсулотларимиз, ўйлайманки, давлатимиз мустақиллигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Икромжон ШАРАФУТДИНОВ (Наманган):

— Янги ташкил этилган «Камолот» жамғармаси ёшларни эртанги кунга ишонч руҳида тарбиялашда Асакада барпо этилган, мамлакатимизнинг жаҳондаги енгил автомобиллар ишлаб чиқарадиган 28 давлат қаторидан жой олишига имкон яратган «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг аҳамияти беқиёсдир. Замонавий «ТИКО», «Нексия» енгил автомобиллари ва «Дамас» микроавтобусларини яратиш жараёнларини кўздан кечирар эканман, юртбошимизнинг «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» деган башорати ҳақиқатга айланаётганига тўла ишонч ҳосил қилдим.

К.НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири

Мустақиллик фарзандлари

ҚУТЛИ БОЛА

Тошкентлик Одилжон Озодовнинг ёши мустақиллик билан тенг. 1-сентябрь куни у бешга тўлади

...Шароит тақозоси билан Уткиржон аканинг хонадонига соат тонгги олтиларда кириб бордим. Ҳовлига кенг, икки табақали ёғоч дарвозадан кирилар экан. Йўлакда яшил рангдаги «Москвич» машинаси турибди. Ҳовлига бош суқдим. Ҳаммаёқ сув сепиб супурилган. «Ким бор?» деди сокинликни бузиб мени қудасининг хонадонига етаклаб келган Маҳмуджон ака. «Ҳозир» деган товуш эшитилди. Хонадон соҳиби Уткир аканинг ўзи эрта тонгдан ишкомга нарвон тираб узумларни парвариш қилаётган эканлар. «Келинглар, меҳмонлар», деб у киши бизни хурсандлик билан қарши олди. Бир фурсат ўтмай келинлар сўрининг устига кўрпачалар тўшаб дастурхон ёздилар. Уткир аканинг ўзи тонгги қуёшнинг нуридан ёниб зумраддек товланаётган қирмизи рангдаги узумлардан икки-уч бошини узиб дастурхонга тортди. Дастурхон қаймоқ, ёпилган уй нони, қанд-курс, борингки меҳмон келса бир ўзбек қўядиган нарсалар билан тўлди. Тошкентнинг Катта Қаъни даҳасида истиқомат қилаётган бу оила бахтли, унда ўн олти жон яшайди.

Икки пиёла чой ичишимиз билан йўлакда бугунги ташрифимнинг сабабчиси — бундан роса беш йил бурун Ватаним мустақиллиги билан бир кунда дунёга келган бола — Одилжон пайдо бўлди. «Бола пошшо» деб халқимиз бежиз айтмаган. Катталарнинг муҳим суҳбати узилиб, ҳамма Одилжон билан сўрашиб кетди. Табаррук бола. Улуғ айём куни туғилган ахир. Авваламбор у югуриб бориб, икки буваси билан, сўнг адаси ва амакиси билан сўрашди, кейин бироз иймаиброқ «кўзойнакли нотаниш амаки»га — менга қўл чўзди.

— Одилжонга ният қилиб катта бобосининг исмини қўйганмиз, — дейди невараси бошини силаб Уткир ака. У кишини худо раҳматли қилсин, орқаларидан 12 фарзанд, ўнлаб невара, чевара, авaралар қолган. Бешёғочда дегрезчилик билан шуғулланганлар, элда «Одил дегрез» деб танилганлар. Ишқилиб кичкина Одилжонимизга ҳам бобосининг йўлини берган бўлсин.

Одилжон туғилганидан бери орадан ўтган беш йил ичида Ўзбекистонимда юз берган буюк ўзгаришлар халқимизнинг, ҳар биримизнинг ҳаётимиз билан бевосита боғлиқ. Хўш, беш йил ичида шу гўдакнинг ҳаётида не ўзгаришлар, воқеалар рўй берди.

— Неварамиз дунёга жуда қутли келди, — дейди Одилжоннинг иккинчи буваси Маҳмуджон ака. — У туғилган куни яна амакисини уйлантириб, элга ош бераётган эдик.

— Оилада уч ўғилмиз, — деди Одилжоннинг отаси Озоджон. — 6 сотих ер оламан деб неча йилдан бери уринардим. Ариза ёзиб бормаган жойим қолмаган. Уғлим туғилгандан бир йил ўтар-ўтмас ер ажратилганлиги ҳақидаги қарорни зўр қувонч билан қўлимга тутқаздилар.

— Қўшалоқ байрамни қандай нишонламоқчисиз, — деб қизиқдим.

— Одилжонга атаб ҳовлига икки уй, бир айвон солдик, — деди Озоджон. — Яқинда сомон сувоғидан чиқди. Ҳозир бу уйнинг пол, фанери, оқ сувоғи қолган. Қурилиш учун фанер, ДСПлар сотиб олганмиз. Насиб қилса байрамга шу уйни қуриб битказамиз.

Суҳбат сўнгида бегона амакисига анча ўрганиб қолган Одилжон қўйидаги шеърни оғзини тўлдириб айтиб берди:

Одил тойчоқ
Уйна ҳар чоқ.
Пешонаси
Қордек оппоқ.

Болакайга қараб ҳавасим ортди. Отаси унга атаб уй қуряпти. Мустақил Ватани ривожланиш сари қадам ташлаяпти. Уйда ҳамма, яна унда катта оилани Нигора ва Нозимахонлар уни суйиб қуйгани ҳой тополмайдилар. Ахир тўғилган кунида амакиси уйланган, хиёл угиб отаси суюнчи бўлган, энг асосий ва тарихийси — 73 йил кутилган яшаган она Ватани мустақиллиги кўла киритгани қутли болани яшин кўрмай буладими?! Озод мамлакатнинг озод фарзанди, пешонанг доим оқ бўлсин, ҳаётинг ота-боболарингникидек тотли меҳнат, шодумоҳ хуррамлик билан ўтсин. Бахтингга тўғилган кунингда мустақилликни қўлга киритган она Ватанинг келажаги янада порлоқ бўлсин!

Суннат АЗЛАРОВ,
«Туркистон» мухбири.

«Камолот»: шаклланиш даври

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Сирдарё вилоят ҳокимлигида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси тўғрисидаги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг шу ҳақдаги қарори қандай бажарилаётганига бағишланган йиғилиш бўлди. Унда шаҳар ва туман ҳокимлари, идора ва ташкилотлар раҳбарлари, «Камолот» жамғармаси муассислари ва ҳомийлари, жамоат ташкилотлари вакиллари қатнашди.

Сузга чиққанлар вилоятда ҳозирдаёқ жамғарманинг 5 та шаҳар, 9 та туман бўлими, корхона, ташкилот ва ўқув юртларида эса 600 га яқин жамоатчилик маркази фаолият кўрсатаётганини қайд этди. Ёшларни ижтимоий ҳимоялаш, уларни ишга жойлаштириш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Бироқ ҳали бу борадаги ишларни талаб даражасида деб бўлмайди. Айрим муассис ва ҳомийлар жамғармани моддий таъминлашда сусткашликка йўл қуймоқда. Ёшлар уртасида маданий-маърифий ишлар савиясини ошириш даркор. Йиғилишда жамғарма фаолиятини янада яхшилаш юзасидан вазифалар белгиланди.

НАВҚИРОНЛАР КЕЛАЖАГИНИ КЎЗЛАБ

Ёшларга тааллуқли масалалар ҳамма даврларда ҳам давлатнинг муҳим ижтимоий, сиёсий вазифаларидан саналган. Республикамиз Президенти И.Каримовнинг ҳар бир нутқида ёшлар муаммоларининг ечимига алоҳида эътибор қаратилган. Қабул қилинаётган қонунлар ва ҳукуматимизнинг қарорларида ёш авлодни билимдон, ақл заковатли, маънавий ва жисмоний баркамол қилиб тарбиялаш ишларига кенг ўрин берилаётир Ёшларнинг тадбиркорлик ва ишбилармонлик фазилатларини қуллаб-қувватланаётти.

«Камолот» жамғармаси Хоразм вилоят бўлимининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда жамғарма фаолиятини такомиллаштириш ва уни моддий жиҳатдан қуллаб-қувватлаш ишларини тубдан яхшилаш масалалари муҳокама қилинди. Йиғилишни вилоят ҳокими Искандар Юсупов кириш сузи билан очди. «Камолот» жамғармасининг вилоят бўлими раиси Баҳодир Бобожонов ўтган давр мобайнида амалга оширилган ишлар ва истиқболдаги режалар юзасидан маъруза қилди.

Вилоят ҳокими қароридан сўнг, вилоятда бир қатор йирик ташкилотлар, корхоналар, банк ва жамоа хўжаликлари жамғармани моддий жиҳатдан қуллаб-қувватлаш юзасидан ҳомийлик қилишни уз зиммаларига олдилар.

Жамғарма ихтиёрига берилган маблағлар кичик корхоналар, фирмалар очиш учун сарфланмоқда. Ёшларга янгидан ишчи ўринлари яратилаяпти.

Ҳозирда «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими қошида «Жайхун», «Атланта-96», «Камолот юлдузлари» фирмалари фаолият курсатаяпти. Йилнинг охиригача савдо-сотиқ, ишлаб чиқариш ва маиший хизмат курсатувчи шундай фирмалардан тагин 70 таси иш бошлайди.

Ёшлар қалбида миллий ғурур, умуминсоний қадриятлар, ватанпарварлик, меҳр-муҳаббат сингари инсоний фазилатларни қарор топтириш жамғарманинг асосий вазифалари сирасига киради.

Бугуннинг долзарб муаммоларидан бири ишсизликни тугатиш, ишчи ўринларини яратиш.

Турпоққалъа массивида қуллаб ишчи кучларига муҳтожлик бор. Бу ерга ёш оилаларни кучириб бориш, уларга барча шарт-шароитларни яратиб бериш имкониятлари мавжуд.

Йиғилишда сузга чиққан Қушкупир тумани ҳокими О.Ражабов, Урганч ёғ-мой хиссадорлик жамияти раиси Т.Мусаев, Урганч Давлат университети ректори А.Садуллаев ва бошқалар жамғарма ишини такомиллаштириш, қуллаб-қувватлаш тўғрисида алоҳида тухталдилар.

Узбекистон Республикаси ёшлари «Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси Х. Абдураимов юртбошимизнинг «Камолот» жамғармаси тўғрисидаги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг қарорини келиб чиқадиган вазифалар ҳамда қисқа давр ичида амалга оширилган ишлар тўғрисида гапирди.

Дилбар БЕКЖОНОВА,
«Туркистон» мухбири.

Атланта садоси

ОЛИМПИАДА — ТАЖРИБА МАКТАБИ

Эртага Америка Қушма Штатларида XXVI Олимпия ўйинларига якун ясалади. Яна бир кундан сўнг Озодлик маъбудаси мамлакатининг Атланта шаҳрида Олимпик стадиумида Олимпиада машъаласи сўниб, асримизнинг сўнгги ёзги Олимпия ўйинлари тарихга айланади.

Ушбу Олимпиаданинг биз учун қимматли шунда эдики, унда республикамиз спортчилари биринчи бор терма жамоа сифатида иштирок этиб, юртимиз байроғи остида медаллар учун кураш олиб бордилар. Биринчилардан бўлиб омад дзюдочимиз Армен Богдасаровга насиб этган эди. Кечаги хушхабар бизни янада қувонтирди. Боксчимиз Карим Тўлағанов курашни ярим финалда давом эттириш ҳуқуқини қулга киритди. Эркин кураш вакиллари ҳам бўш келишмаётир. Вакилларимиз юқори ўринларга даъвогар бўлиб турибдилар.

Хуллас, Олимпиада ўйинлари ўз ниҳоясига етмоқда. Миллионлаб спорт мухлислари футбол, волейбол, баскетбол, бокс, енгил атлетика, эшкак эшиш, велопойга, теннис мусобақаларини кузатишмоқда. Жумладан, футбол турнирининг финал учрашувида Нигерия — Аргентина терма жамоалари олтин медал учун узаро куч синашишди. Ярим финалда Аргентина жамоаси португалиялик ларни устидан ғолиб чиқишган бўлса, Бебето сардорлигидаги Бразилия футболчиларининг эса учрашувни Африка қитъаси вакилларига бой беришди. Нигерия шарафини бизга таниш Кану, Икпеба, Окоча каби иктидорли ёш ўйинчилар ҳимоя қилишмоқда.

Куни кеча Атлантадан мусобақаларни кузатиш шарафига муяссар бўлган спорт фахрийларининг делегацияси Тошкентга қайтди. Улардан бири ҳалқаро тоифадаги ҳакам, Осиё чемпионати кўрсатган спортчи, кўп қарра жаҳон мусобақалари ғолиби, машҳур дзюдочи **Комил ЮСУПОВ** билан суҳбатлашдик.

— Америка ҳақиқатан ҳам, Нью-Йоркда қад кутарган Озодлик маъбудасида тасвирланганидек, эрк, озод ва демократик ривожланган мамлакат экан, — деб сузини бошлади Комил Юсупов, — кучаларнинг озодалиги, кишиларнинг бир-бирига булган муносабати, бу менинг Америка ҳақидаги илк тасаввуримдир.

— Комил ака, келинг, ҳаммасини бир бошдан бошлайлик...

— Тўғри, Олимпиадага боришим мумкинлигини ҳаёлимга ҳам келтирмаган эдим. Шу боис бўлса керак, Президентимиз бизга Атлантага Олимпия ўйинларига йўлланма топширилганлиги ҳақида хабар берилганда бирдан ҳаяжонланиб кетдим. Мана насиб этган экан, бордик, иштирок этдик, илож бориша юртдошларимизни қуллаб-қувватлашга ҳаракат қилдик. Авиалига Тошкентдан ҳаво кемаси бизни Нью-Йорк олиб келди. Сунг, автобусда 20 соатда Атлантага етиб келдик. Бизни Атланта четида меҳмонлар учун алоҳида қурилган янги коттеджларга жойлаштиришди.

— Қайси спорт турлари бўйича мусобақаларни кузатдингиз?

— Аввалига баскетбол, волейбол, сўнг грек-рим кураши ва албатта дзюдо кураши мусобақаларини томоша қилдим.

— Устига устак, юртдошларимизнинг дастлабки катта ғалабаси ҳам айнан дзюдо мусобақаларида рўй берди...

— Тўғриси, биз ўз дзюдочиларимиз учун жуда ҳам хавотирда эдик. Тўғриси, ўзбекистонлик дзюдочилар бу йилги Олимпия ўйинларида Японияликлардан кейин тулиқ тартибда иштирок этган жамоадир. Шу боис ҳам биз дзюдочиларимиздан катта натижалар кутган эдик. Армен Богдасаровнинг ғалаба қозониши билан кутлашга шошилдик. Армен эса Ўзбекистон байроғини баланд кутариб, майдон буйлаб айланаётганда, бизнинг спортчиларни олқишлашга келган ҳар бир спорт мухлисининг табассумида юрт ифтихори жам булган эди. Спортчиларимизнинг ғалабасига ишонишимга яна бир сабаб бор, гап шундаки дзюдо курашининг илдизи бизнинг миллий курашимизга бориб тақалади. Дарҳақиқат, кураш услуби бизнинг миллий курашга жуда яқин.

— Бошқа спорт мусобақаларида иштирок этаётган спортчиларимиз ҳақидаги фикрингиз...

— Боксчиларимиз, эркин кураш, велоспорт, эшкак эшиш спорти вакиллари ҳам юқори кучлилардан ҳисобланади.

— Комил ака, келинг, яна сафар таассуротларига қайтсак...

— Атлантага келганимиздан сунг, спорт мусобақалари билан бир қаторда шаҳар буйлаб сафар ҳам қилдик. Тошли баландлик деган қадамжо бор экан. У вулқонларнинг парчаларидан ҳосил булган экан. Сунг, Атлантанинг энг баланд 72 қаватли биносига тушиб шаҳарни томоша қилдик.

— Олимпия якунига бир кун қолди...

— Ҳа, рост. Вақт сувдек тез утиши каби кечагина очилган XXVI Олимпия ўйинлари эртага тарихга айланиши табиий. Қурган булсангиз, ушбу ўйинларда қуллаб ёш спортчиларимиз иштирок этишди. Майли, медал олишмаган бўлсин. Лекин, Олимпиада каби катта тажриба мактабидан ўтишди. Аминманки, уларнинг кўпчилиги янги асрнинг биринчи Олимпиадасида (Сиднейда) олтин медаллар соҳиби булишади.

Бугун ўйинларнинг сунгги медаллари учун баҳслар давом эттирилади. Улар орасида боксчимиз Карим Тўлағанов ҳам бор. Биз эса унга омадлар тилаб қоламиз.

Нодир СУБХОНОВ.

ШАЙХОНТОҲУРДА ЯНГИ ГУЗАР

Мустақиллигимиз шарофати туфайли пойтахтимизда улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда. Хусусан, кенг ва равон йўллар қурилаётир, маданий-маиший иншоотлар, ширинлик уйлар қад ростламоқда.

Шайхонтоҳур тумани Қоратош даҳасида яқинда тўртта кўп қаватли уй фойдаланишга топширилди. Уни «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли 1-уй-жой қурилиш акционерлик жамияти қурувчилари бунёд этди. Корпорация мустақиллигимизнинг беш йиллиги байрамигача яна 28 та янги уй-жойни фойдаланишга топширишни режалаштирган. Бу эса шаҳримиз ҳусни-ҳусн қўшади.

Қоратош даҳасида унта маҳалла мавжуд. Кейинги йилларда бу ерда аҳоли кўпайди, турли хизматларга эҳтиёж ортди. Шуни ҳисобга олган ҳолда даҳа марказида гузар қуриб битказилмоқда. Шарқона услубда бунёд этилаётган бу гузарда аҳолига маданий-маиший хизмат курсатиш корхоналари, жумладан, чойхона, кафетерий, сартарошхона, дорихона мавжуд.

Ш. ВАЛИЕВ,
ЎзА мухбири.

ЕТУК МУТАХАССИС – КЕЛАЖАК ТАРАҚҚИЁТИ ДЕМАК

Энди мактабни битирган ёш йигит-қизлар қаерга борсин?! Қаерга ишга жойлашсин?!

Айнан ана шу масалага бағишлаб, йирик олимлар, ёшларни иш билан банд қилиш масаласи билан шуғулланувчи мутахассислар, мутасадди кишилар ва Республика «Камолот» жамғармаси вилоят бўлимлари раисларининг ёшларни ижтимоий-иқтисодий муҳофазалаш масаласи бўйича ўтгулланувчи мувонпилларнинг иштирокида илмий-амалий семинар бўлиб ўтди.

Семинар ишини Республика «Камолот» Жамғармаси Бошқаруви раисининг ўринбосари Комил Юсупов олиб борар экан, ёшларни иш билан таъминлаш уларнинг ҳар томонлама камол топишлари учун шароитлар яратиш, ёшлар ўртасида жиноятчиликни олдини олиш долзарб масалалигини, уни ҳал этиш эса Жамғарма бўлинмаларининг асосий вазифаси эканлигини таъкидлади. Сунг, Жамғарма қошида ташкил этилган «Камолот» — «Бандлик» агентлиги фаолияти билан барчани таништирди. Агентлик раҳбари фан номзоди Г. Холиқова эса агентликнинг яқин келажакда амалга оширилиши зарур булган дастурлари ҳақида суз юритиб, бизнинг вазифамиз нафақат ёшларни иш билан таъминлаш, балки, уларни касбга ўргатиш, қайта ўқитиш масаласини изчиб қуйиш эканлигини таъкидлади. Йиғилишда сузга чиққан, «Камолот» Жамғармаси ҳузуридаги системали тадқиқотлар ва инновация-технология тараққиёти дастури директори О. Қодиров, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Вазирлиги Бош бошқармаси бошлиғи Б. Алимуҳамедов, Республика Ўзҳиплоқ хўлиқ институти директори М. Умаров, Тошкент Давлат иқтисодиёт Университети қошидаги иқтисодиёт, бизнес, кадрлар малакаси ошириш ва қайта тайёрлаш институти директори С. Қосимов, Олий ва ўрта махсус таълим муассасаларининг «тест» бўлими мудири Б. Файберман, Олий инженерлик—педагогика институти директори А. Абдумаликов, фан доктори Э. Имомовлар республикамизнинг келажаги билимли дунёқараши кенг ёшларда эканлиги, уларни тарбиялаш эса мамлакат тараққиётининг гарови эканлигини таъкидлаб, «Бизнес-фонд» бошқармаси бошлиғи Р. Ахроров эса кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш ва фермерликни тараққий эттириш дар таъаби эканлигини, «Бизнес фонд» эса ҳар қандай маблағ дастурларини моддий таъминлашга тайёр эканлигини алоҳида айтиб ўтди.

Семинар якунланди. Унинг иштирокчилари Жамғарманинг вилоят бўлимлари раис мувонлари ушбу борада амалга оширадиган масалалар юзасидан қимматли маслаҳатлар олишди. Энди эса вазифа уни жойларда амалга оширишдир.

Газетамиз тахламларини варақлаганда ёҳуд бундан беш йил муқаддам

ЙИЛЛАР ВА ЙЎЛЛАР

Субҳидам, унинг хосияти кўп дейдилар. 1991 йил 1 августдаги субҳидами. Ёзнинг сўнгги ойи «илк кунлари. Худди шу куни «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» мунтазам илмий экспедиция карнай-сурнай садолари остида йўлга чиқди. Жумҳурият рўзнома, ойномалари, ёшлар ташкилотлари, ижодий уюшмалар, ойнаи жаҳон ва овознигор вакиллари, шоир ва ёзувчилар унга оқ йўл тилаб қолдилар.

Бу экспедицияни ташкил этилиши, унинг сафарга чиқиши уз-узидан осонликча амалга ошмади. «Юракка қил сиғмайди турган пайтда-я» дегувчилар ҳам бўлди. Улуғ бобомиз ва у асос солган сулоланинг инсоният тарихи олдидаги буюк хизматларининг тан олиниши, эътироф этилишининг узиёқ томирларда Темур, Мангуберди, Навоий ва Бобурлар қони бўлган халқ учун фахрли ва ғурурланарли эди.

Табаррук «ҳадис»нинг Мусулим ривоятида шундай дейилган: «Кимки илм ўрганиш ниятида бирор томонга қараб йўл олса, Аллоҳ унга жаннат йўлларини осон қилиб қуяди». Экспедициянинг мақсади жаҳонгир бобомиз юрган йўллардан юриш, тарихимиз ҳақида буюк илмий нуқтаи назардан чуқур ва атрофлича ўрганиш эди. Зеро бу хайрли ишда Аллоҳ унга йўл қурсатди. Қаерда бўлмасинлар «Ҳа, Амир Темур бобомизнинг йўқлабсизлар-да» дея уларни очиқ чеҳра билан кутиб олдилар. Тошкент — Темур дарвоза — Жиззах — Самарқанд — Шаҳрисабз — Яккабоғ — Тарағли — Китоб — Лангар — Ғузор — Қарши... Эҳҳе бу йўллар, кўп қадим йўллар. Уларни қанча давр этмиш шунчаси ўрганиб эътибор этишмоқ мумкин.

Орадан беш йил ўтди. Экспедиция аъзолари ҳам бу йиллар ичида қанчадан-қанча гузал, сирли манзилларни босиб ўтди. Инсоният, фан ва маданият тарихида ташкил этилган экспедицияларидан жуда кўп булган. Аммо бизнинг газета ташкил этган ушбу экспедиция алоҳида ажралиб туради.

Бугун Мустақиллигимизнинг беш йиллигини нишонлаш арафасида меҳнат қилаяпмиз. Аттор бўлиб боряпмиз. Бобурларимиз расмлари меҳнатига [illegible] ташаккур. Бундан беш йил аввал айтилган гапларга унча ишонмаган эдик. Ҳар кун, ҳар дақиқа орзуларимиз рўёбга чиқиб, қувончли воқеаларни, янгиликларни гувоҳи бўлаётирмиз. Азим Тошкентимизнинг марказида буюк жаҳонгир бобомизнинг маҳобатли ҳайкали салобат тўкиб турибди, унинг нарироқда халқимиз мухтасам «Темур ва темурийлар тарихи» Давлат музейи иш бошлайди. Шу буюк ишларнинг руёбга чиқишида бизнинг газетамиз ташкил этган экспедиция кичик бир ҳисса бўлиб қолди.

Йиллар утмоқда. Экспедиция эса ҳамон йулда. Олдинда янги-янги манзиллар.

Гулнора МИРЗАҲОШИМОВА,
«Туркистон» мухбири.

Муборак байрам арафасида

ТОШКЕНТ ХАЁЛИ

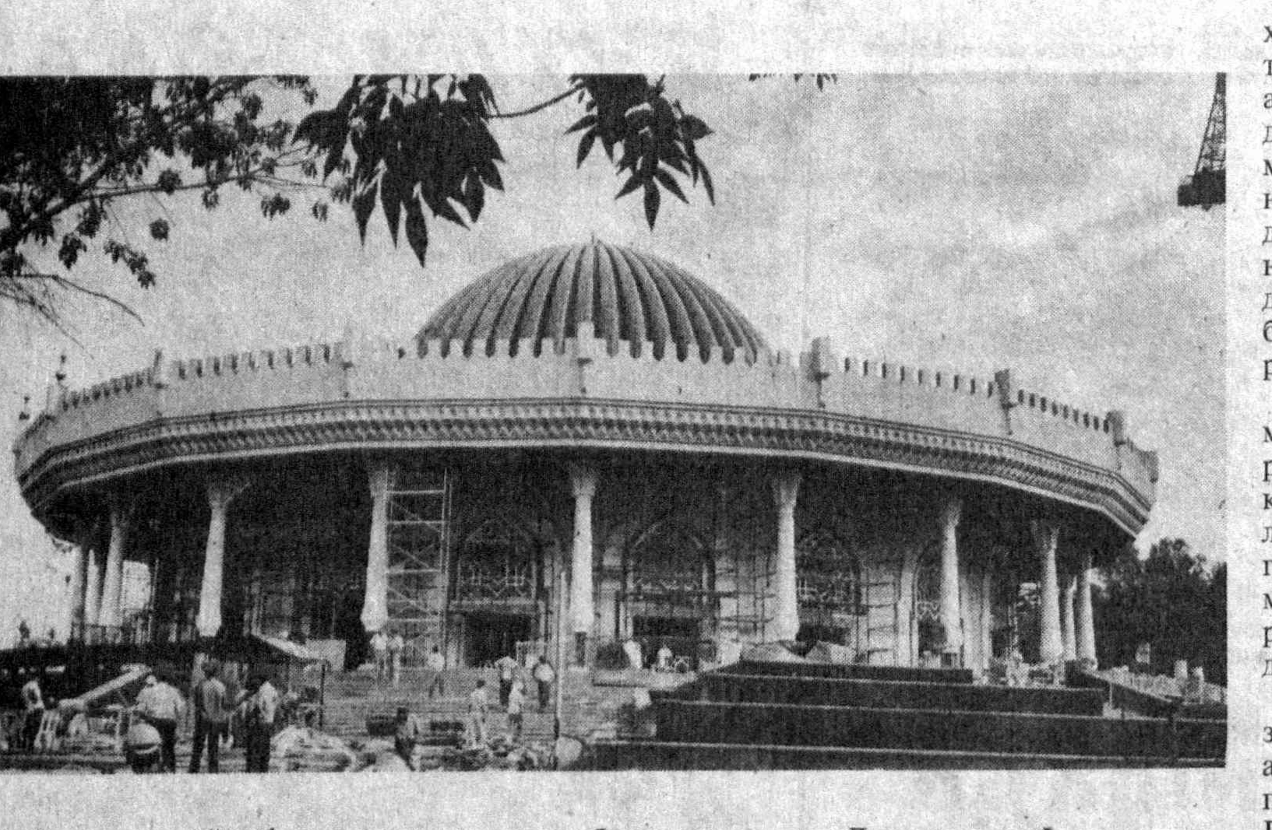

Зуҳра опа хорижий сафардан қайтдилар:

— Вой болам-а, қанча жойларда бўлдим, қанча юртни кездим. Узимизнинг Ўзбекистондан қўймасин экан. Тошкентимнинг ариғидан оқаётган сувни кўзимизга суртиб ичсак арзийди...

Опанинг гапларини мени ўйлантириб қўйди. Мен Тошкентда туғилдим, ўсдим. Шундан бўлса керак Ватан деганда энг аввало кўз ўнгимда кўҳна ва ҳамиша навқирон Шош гавдаланаверади. Уни нимага, аниқроғи кимга ўхшатиш мумкин, билмасизми? Ривоят сўзлаётган нуроний онахонга. Самарқанд дарбозанинг пасти-баланд кўчалари ҳам, Қорасаройдаги дарахту гиёҳлар ҳам, ҳатто Кўкча қабристонидаги Шайх Зайниддин Бобо мақбаралари ҳам алланималарни шивирлаб тарихдан ҳикоя сўзлайди. Буюк Ипак йўлида оҳиста бораётган карвонни бу ёки Соҳибқирон тулпорининг дупури, билмадим, балки Отабекнинг изтиробларидир. Ким билсин, Тешиккопқонинг тор йўлаклари Усмон отаю Муҳаррам аяларнинг хотираларини сўзлаётган бўлса неажаб.

Қадимги араб қўлёзма манбаларида Мадинат-аш-Шош дея таърифланган мазкур шаҳарни кун сайин чирой очиб, гўзаллашиб бораётганини ҳисобга оладиган бўлсак, уни жуда навқирон шаҳар деб аташ мумкин. Бунинг бошқа сабаби ҳам бор. Тошкент эндиги мустақил тетапоя қадамлар ташлаётган ҳур Ўзбекистоннинг пойтахти. Атиги беш йил ичида шаҳар ҳаётининг иқтисодий, ижтимоий, маданий соҳада рўй берган ўзгаришлар, янгиликлар кўлами, унинг халқаро миқёсда тобора юксалиб бораётган нуфузи оламшумул аҳамият касб этди. Кундан кун яшариб, яшнаб бораётган Эски шаҳар, Юнусободда барпо бўлган спорт — соғломлаштириш мажмуаси, қичкинтойлар учун ажойиб туҳфа — «Кўнгил очиш боғи»нинг таърифи учун соатлаб вақт ажратсак оздир балки.

— Нафақат биз — меъморлару қурувчилар, мусаввир-дизайнерлар, балки барча ҳамшаҳарларимизнинг бутун фикру хаёли бугунги кунда азим Тошкент қиёфасини қандай қилиб янада гўзал ва кўркам бўлишига қаратилган, — дейди Ўзбекистон меъморлар уюшмасининг раиси Феруз Ашрафий, — очиқ эътироф этиш керак, юртбошимизнинг одилона сиёсати туфайлигина республикамиз иқтисодиёти тобора юксалиб бормоқда. Ахир фақатгина тинчлик ва осойишталик ҳукмрон бўлган жойдагина бунёдкорлик ишлари авж олади, қурилиш, яратиш ривожланади-ку!

Дарҳақиқат, Феруз аканинг гапларида жон бор. Бир эътибор беринг-а, кейинги беш йил ичида шаҳримиз, кўчаларимиз қиёфаси ўзгариб, таниб бўлмас даражада кўркамлашди. Миллий қадриятларимиз, анъаналаримиз, урф-одатларимизни ҳисобга олган ҳолда турар жойларнинг янги лойиҳаси ишланмоқда. Маҳаллаларда ҳашаматли гузарлар қад ростлаяпти. Фарғона йўли, Бешёғочдаги замонавий кўприкни айтмайсизми? Тошкент улкан қурилиш майдонига айланиб кетди. Шаҳар биноларини жаҳон андозалари даражасида таъмирлаш режалаштирилиб, амалга оширилмоқда. Ахир диёримизга ташриф буюрган меҳмонлар дастлаб эътиборнинг шаҳар қиёфасига қаратадилар-да! Супермаркетлар бунёд бўлмоқда. Бозорларимизда эса замон нафаси билан биргаликда шарқона миллий руҳ пайдо бўляпти.

Тун. Осмон узра юзлаб митти юлдузлар порлаб турибди. Чор атроф осудаликка чўмган, десак қаттиқ янглишамиз. Машиналарнинг гуллираши бир лаҳза-да тинмайди. Пойтахт қурилишларида туну-кун ҳаёт қайнамоқда.

Шу ўринда яқинда ўтказилган Тошкент челленжер аёллар турнирининг илк чемпиони, австриялик теннисчи Патрисия Вартушнинг фикрлари ҳеч кимни бефарқ қолдирмаса керак:

— Фусункор шаҳрингиз мени буткул ўзига мафтун этди! Тошкент кенг ва равон кўчалардан иборат, сўлим хиёбонларга бой шаҳар экан. Энг асосийси ўзбекона меҳмондўстлик, очиққўнгиллилик, самимий муносабатлар бир умр Тошкент ҳақидаги ўчмас хотирага айланди.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғида бунёдкорлик ишлари авжида. Бу ерда Олий Мажлис уйи барпо этилади: Маълумки, ҳар бир мамлакатда ҳукумат доирасидаги долзарб масалаларни ҳал этиш учун кенг жамоатчилик аҳамиятига молик бинолар мавжуд. Республикамиз пойтахтида қурилаётган Олий Мажлис уйи ҳам ана шундай муҳим ишлар учун мўлжалланган.

Пойтахтимизни бугунги кунда метросиз тасаввур этиш асло мумкин эмас. Ер ости қасрининг илк йўловчиларга хизмат кўрсатганига ҳам ҳадемай йигирма йил тўлади. Вақт оқар сув деб шуни айтсалар керак-да. Айни кунларда Тошкент метросининг Юнусобод йўналишидаги қурилиш ишларининг шиддати ўзгача. Буни йўналишнинг Олой бозорига яқин «Абдулла Қодирий» бекатида амалга оширилаётган ишлар кўламидан билиб олиш мумкин. Шуниси диққатга сазоворки, худди айни жойда транспорт йўлининг уч қавати — Амир Темур кўчаси бўйлаб машиналар қатновини, Абдулла Қодирий кўчаси билан кесишувчи жойдаги ер ости транспорт йўли ҳамда метро қатнови кўзда тутилмоқда.

Юртдошларимизнинг истак-иродаси ва Президентимиз Фармонига биноан 1996 йил Амир Темур йили деб эълон қилинди. Жаҳонгир бобомиз 660 йиллиги ер юзи бўйлаб кенг нишонланиши, жумладан Париждаги ЮНЕСКО қароргоҳида «Темурийлар даврида фан, маданият ва маорифнинг гуллаб-яшнаши» шиори остидаги Ўзбекистон ҳафталигининг ўтказилиши қалбимиздаги фахрни янада жўш урдириб юборди. Бизнинг бой тарихий, маданий меросимиз, миллий санъатимиз ҳам Франция орқали бутун Европа аҳлига намойиш этилди. Соя-салқин дарахтзорлар ичра кўзни қамаштиргудек мовий гумбазли бино — Темур ва темурийлар тарихи давлат музейи сари йўл олар эканман, хаёлимдан ана шу фикрларни ўтказиб бордим. Қўли гул уста мусаввирлар, ганчкорларнинг машаққатли меҳнатини ҳисобга оладиган бўлсак, мустақиллигимизнинг 5 йиллиги арафасида очиладиган музейнинг шуҳрати тез орада узоқ-узоқларга ёйилишини пайқаш мушкул эмас.

Узбекнинг зап одати бор-да! Пули бироз кўпайдими, уша заҳотиёқ иморат қуриш пайига тушиб қолади. Шу ўринда Президентимизнинг «Тошкент шаҳридаги уй-жой қурилишини давлат томонидан қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармони пойтахт аҳлининг дилидаги гап бўлди десак, янглишмаймиз. Ҳамшаҳаримиз Зарифа ая Мажидованинг фикрлари билан қизиқсиндик:

— Ушбу Фармон чиққан заҳотиёқ оила аъзоларимиз билан синчиклаб ўқидик. Юртбошимизнинг биз оддий фуқаролар учун қилган навбатдаги ғамхўрликларидан бошимиз осмонга етди, десам.

Азим Тошкентда истиқлол байрами арафасида амалга оширилаётган хайрли ишларнинг айримларинигина санаб ўтдик, холос. Байрам арафасида шаҳримиз кўчалари янада обод ва кўркамлашади, ватандошларимиз руҳиятидаги кўтаринкилик, шоду ҳуррамликдан кўнглим янада равшанлашади. Кенг ва равон йўлларда машиналарнинг оқими бир зум тинмайди. Бугун Мустақил Ўзбекистон тарихида янги саҳифа очилди. Бундан бир неча йиллар илгари Андижоннинг Асака шаҳрида «УзДЭУавто» Ўзбекистон — Жанубий Корея қўшма корхонасининг бежирим, пишиқ-пухта автомобиллари Тошкент кўчаларини тўлдириб юриши кимнинг тасаввурига сиғибди дейсиз!

Умуман олганда истиқлол мевалари — қўшма корхоналарнинг пойтахтимизда ташкил этилиши янада фаоллашиб кетди. «Пент-Уз», «Инфо-сервис», «Сэвижтрейдинг», «Узэксель», «Уздунробита», «Жасур», «Нур Эфшон»... Узаро манфаатдорлик асосида иш юритаётган бундай илғор қўшма корхоналар рўйхатини исталганча давом эттиришимиз мумкин.

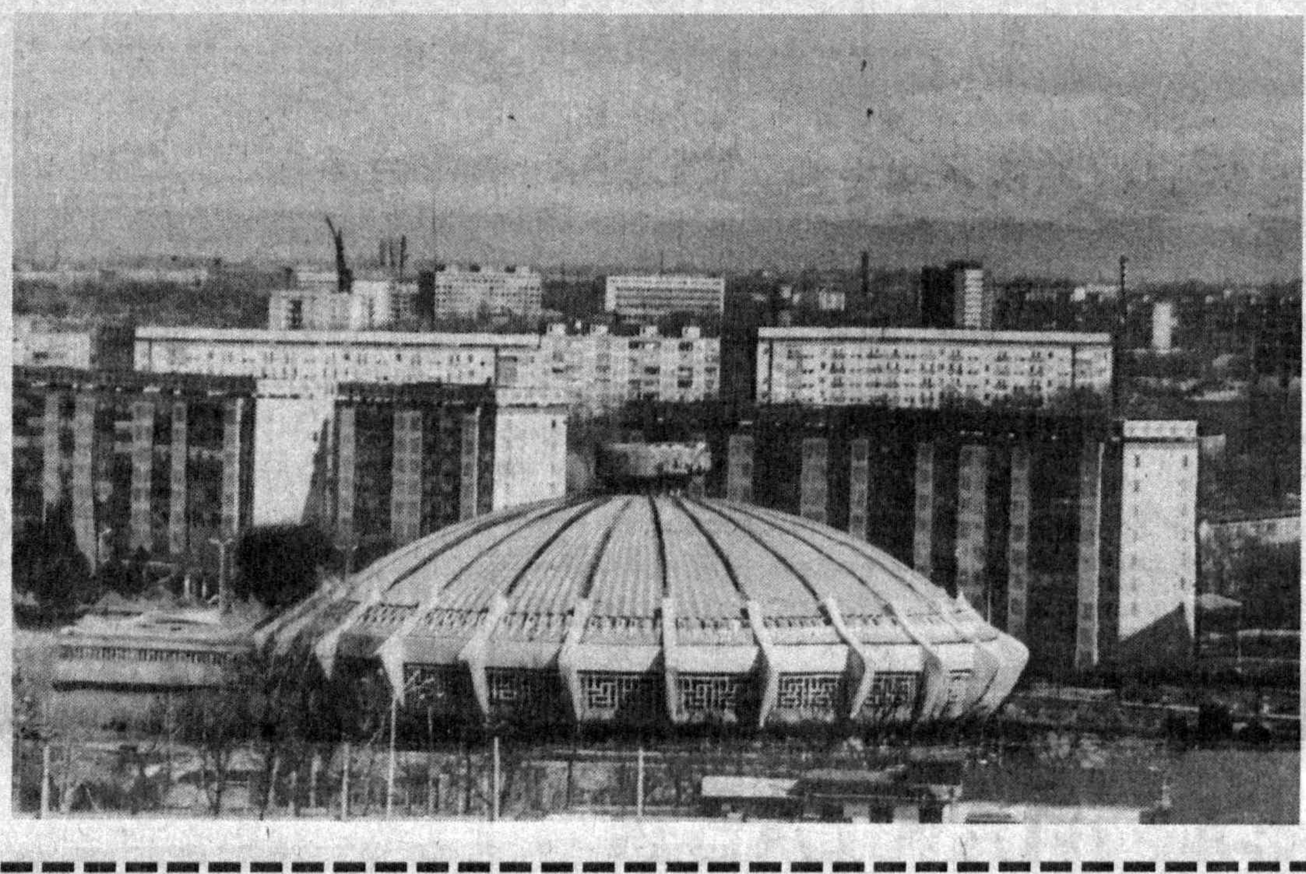

Она шаҳримиз ҳаёти ҳақида сўз борар экан, Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори билан пойтахт рамзи (герби)нинг янги тасвирини яратиш юзасидан эълон қилинган танлов ҳақида тўхталиб ўтмасдан илож йўқ.

— Тўғри, пойтахт рамзи аввал ҳам бўлган, —дейди биз билан суҳбатни давом эттираркан Феруз ака, — лекин Тошкент янги мустақил давлат — Ўзбекистон пойтахти. Ҳеч муболағасиз айтаманки, жонажон шаҳримизнинг жаҳондаги мавқеи, тутган ўрни юксалганда юксалиб бормоқда. Бир эътибор беринг, жаҳондаги Лондон, Париж, Мадрид, Вена каби шаҳарларнинг ҳам ўзига хос хусусиятлари акс эттирилган рамзлари бор.

— Рамзни шаҳарнинг паспорти деб ҳам аташ мумкин, — дейди Ўзбекистон Халқ рассоми Жавлон Умарбеков. — Рамз айнан Тошкент шаҳрига тегишли эканини ҳар бир киши тушуниши лозим.

Ҳа, муборак айём арафасида оддий ишчими, бастакорми, мусаввирми ким бўлсин, барча-барча кекса ва ҳамиша навқирон Шошнинг обод, кўркам бўлишида ўз улушини қўшсам дейди. Зеро, эл-юрт ободлиги, Ватан қудрати, ҳамюртлар саодати, фарзандлар камолотини кўриш ҳар бир имони бут инсон ҳаётининг мазмунига айланиб қолганининг яна бир бор гувоҳи бўлдим.

Тошкентнинг файзли кўчаларини айни дамларда кезиш нақадар завқли. Бунёд бўлаётган иншоотлар, маҳобатли бинолар она-юрт истиқболидан, порлоқ келажагидан дарак беради...

Назокат УСМОНОВА,
«Туркистон» мухбири.

ЗУЛФИЯ

Узбек адабиёти оғир жудоликка учради. Ўзбекистон халқ шоираси, атоқли жамоат арбоби Зулфия (Зулфия Исроилова) шу йил 1 август куни 82 ёшида вафот этди.

Зулфия бутун умри давомида фаол ижод қилди. Шеъриятда Шарқнинг буюк фозила аёллари Гулбаданбегим, Зебунисо, Увайсий, Нодирабегим бошлаган анъаналарни давом эттириб, янги поғонага кўтарди. У ўз ижодида аёлларнинг эрк ва саодатини, халқлар ўртасидаги эзгу дўстлик ва биродарликни самимий тараннум этди. Ёруғ ва ёрқин ижоди муҳаббат ва вафо, садоқат ва матонат тимсолига айланди. Унинг ижоди ва ҳаёт йўли мумтоз шоир Ҳамид Олимжон номи билан чамбарчас боғлиқдир.

Атоқли шоиранинг «Ҳаёт варақлари», «Ҳижрон кунларида», «Юрагимга яқин кишилар», «Мушоира», «Соғинч сатрлари» каби тўпламлари ўзбек шеъриятининг олтин хазинасидан ўрин олди. Уттиз йилдан кўпроқ вақт давомида Зулфия ўзбек хотин-қизларининг севимли журнали «Саодат»га раҳбарлик қилди. Баркамол ижоди билан ўзбек шоир ва адибларининг жуда катта авлодини тарбиялаб вояга етказди.

Мамлакатимиз мустақиллиги, истиқлол руҳи Зулфия ижодига янгича оҳанг, фавқулодда жўшқинлик, куч-қувват бахш этди. Бу даврда яратилган шеър ва достонларида ҳур ва озод ватанга чуқур муҳаббат, иймон-эътиқод, меҳр-оқибат ҳисси, бунёдкор халқимиз қудрати ва истиқлолимиз равнақига бўлган қатъий ишонч туйғулари айниқса ёрқин намоён бўлди.

Зулфия шеърияти нафақат ўзбек адабиёти, балки жаҳон адабиётидан ҳам муносиб ўрин эгаллади. Турли тиллардаги энг нодир асарларни моҳирлик билан таржима қилиб, миллий адабиётимизни бойитди.

Зулфия юксак ижоди ва ибратли жамоатчилик фаолияти учун давлат мукофотларига, Жавоҳарлаъл Неру номидаги халқаро мукофотга, Халқаро Нилуфар мукофотига, «Меҳнат қаҳрамони» унвонига сазовор бўлди. Биринчилар қатори мустақил давлатимизнинг «Дўстлик» ордени билан тақдирланди.

Узбек адабиётининг ёрқин юлдузи, ардоқли шоира, атоқли жамоат арбоби Зулфия хотираси халқимиз қалбида абадий яшайди.

И. Каримов, Э. Халилов, Ў. Султонов, И. Жўрабеков, Т. Алимов, Х. Жўраев, А. Қосимов, С. Саидқосимов, Д. Ғуломова, З. Муҳаммаджонов, Ҳ. Носирова, А. Орипов, О. Ёқубов, Т. Қаипберганов.

ЎЗБЕКИСТОН ФАКТ ВА РАҚАМЛАРДА

1991 йил 1 сентябрь — Узбекистон Республикасининг мустақиллиги эълон қилинди.

1991 йил 18 ноябрь — Узбекистон Республикасининг Давлат байроғи қабул қилинди.

Ислом Абдуғаниевич Каримов собиқ СССР Республикалари ичида биринчи бўлиб дастлаб 1990 йил 24 мартда Узбекистон Республикаси Олий Совети мажлисида, 1991 йил 29 декабрда эса Марказий Осиё давлатлари ичида биринчи бўлиб муқобиллик асосида республика Президенти этиб сайланди.

1992 йил 2 июль — Узбекистон Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (БМТ)га аъзо бўлди.

1992 йил 2 июль — Узбекистон Республикасининг Давлат герби қабул қилинди.

1992 йил 8 декабрь — Узбекистон Республиксининг Конституцияси эълон қилинди.

1993 йил 4 март — мустақил давлатнинг биринчи ордени «Соғлом авлод учун» ордени таъсис этилди.

1993 йил 28 декабрь — Узбекистон Республикасининг Олий Мажлисига сайлов тўғрисидаги қонун қабул қилинди.

1994 йил 1 июль — Узбекистон Республикасининг миллий валютаси муомалага киритилди.

1995 йил 19 апрель — Узбекистон Республикаси Президенти ҳузурида Давлат ва жамият қурилиши академияси ташкил қилинди.

1995 йил 1 май — Узбекистон Республикасининг Миллий хавфсизлик Кенгаши ташкил қилинди.

1995 йил 19 май — Тошкент шаҳрида халқаро ислом тадқиқот маркази очилди.

1995 йил 31 май — Тошкент давлат авиация институти ташкил этилди.

1995 йил 5 июль — Самарқандда Халқаро Марказий Осиё тадқиқотлар институти ташкил топди.

1995 йил 7 июль Навоийда давлат кончилик институти ташкил этилди.

1995 йил 31 июль — Олий ва ўрта махсус мактаб муаммолари институти очилди.

1995 йил 2 сентябрь — Тошкентда мамлакат Қуролли кучлари академияси очилди.

«Камолот» — мустақиллик фарзанди

ЁШЛАРГА МАДАДКОРМИЗ

«Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 17 апрелдаги Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси тўғрисида»ги фармонидан кейин барча вилоят, шаҳар, туманларда унинг бўлимлари тузилди ва фаолият кўрсатмоқда. Ушбу жамғарманинг уставида кўрсатилганидек, 14 ёшдан 35 ёшгача бўлган ёшлар истаги билан жамоатчилик марказлари ташкил топиши мумкин. Бугун биз сизларни шундай жамоатчилик марказларидан бири — Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш институтида тузилган марказ фаолияти, олиб бораётган ишлари, келгуси режалари билан таништирмоқчимиз.

Суҳбатдошимиз ушбу жамоатчилик маркази раиси Пардабой Абдураимов:

— Пардабой ака, бугунги кунда жамғарманинг қошида жамоатчилик марказлари тузилмоқда. Жамоатчилик марказлари кераммикан ўзи? У қандай вазифани бажаради?

— Жамғарманинг уставида «жамоатчилик марказлари ёшлар ўртасида жамғарма дустурини, уни юқори органлари қорорларини тарғиб қиладилар. Уз ташкилотлари доирасида ёшлар эҳтиёжлари ва манфаатларини ўрганади, чиқиб, марказни қўллаб-қувватлаш зарурлигини таъкидлади ва биринчи таъсисчи сифатида институт ўз фондидан 500.000 сўм пул ажратиганлигини билдирди. Шундан кейин тажриба участкамиз томонидан 100.000 сўм, талабалар касаба уюшмаси 25.000 сўм, билим даргоҳи профессори Ғулом Зокиров ўз фирмасидан 1 миллион сўм ажратди. Моддий аҳволимиз бугунги кунда жуда яхши.

— Ушбу маблағ нималарга йў-

Уларни ўз юқори органлари ва маҳаллий раҳбарларга етказиб туради. Шунингдек, жамғарма дастурлари асосида ўз аъзоларининг ижтимоий, ҳуқуқий ва маънавий жиҳатлардан юксалишига кўмаклашиб, ўз ҳудудида истиқомат қилаётган ёшлар ва ўсмирларни тарбиялашда иштирок этади, уларга ёрдам кўрсатади», — дейилган. Шу нуқтаи назардан, жамоатчилик марказлари ёшлар учун жуда зарур. Чунки у ёшларнинг дардини, эҳтиёжларини ва муаммоларини ҳал этишда манфаатдор идоралар билан ҳамкорлик қилади, иқтидорларни излаб топишда, ишсизларни ишга жойлашда фаол иштирок этади. Жамоатчилик марказларини қисқача қилиб айтсам жамғарманинг филиали десак ҳам бўлади. Зотан, республика аҳолисининг кўпчилиги ёшлар бўлган бир пайтда уларнинг бошини бир жойга қовуштиришда, муаммоларини ҳал этишда биз жамғармага ёрдам берамиз.

— Ҳозирги пайтда ҳамма нарса пулга бориб тақалади. Сизларнинг ҳам...

— Тушундим саволингизни, ҳомийларингиз ким демоқчисиз. Институт жамоатчилик марказини тузиш учун чақирган конференциямизда ректоримиз профессор Абдураҳмон Ражабов сўзга

налтирилмоқда? Мақсадли дастур ва лойиҳалар ишлаб чиқиш кўзда тутилганми?

— Яқинда битирувчилар учун битирув кечаси уюштирдик. Куллиётлар орасида «Қувноқлар ва зукколар» кўрик-танловини, институт ўқитувчилари билан талабалар ўртасида футбол мусобақаси уюштириб, ғолибларни қимматбаҳо совғалар билан тақдирладик, талабаларга янги газета ва журналлар тарқатаяпмиз. Албатта бу пуллар қайтиб келмайди. Биз бу маблағни ёшларимиз онгига мустақиллик ғоясини сингдириш, ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, ўз даврининг етук билимдонлари қилиб камол топтириб, юртга фойда бериш билан қайтариб оламиз.

— Юқоридаги саволни яна ҳам чуқурроқ давом эттирмоқчиман. Уставда «Жамғарма ёшларда тадбиркорликни шакллантириш учун ташкил этилган хайрия жамоат бирлашмасидир», деган жумлалар ҳам бор. Шу нуқтаи назардан, ушбу сўзлар Марказ фаолиятида ўз аксини топаяптими? Жамоатчилик марказлари ҳам жамғармага ўхшаб тадбиркорликни ривожлантириш орқали улардан тушган фойда ҳисобига кун кўради, тўғрими?

— Тўғри. Асосий иш фаолиятимиз тарбия ва ёшларни бўш вақтларини унумли ўтказишларини ташкил этишдир. Лекин биз фақатгина бу билан чекланиб қолмаяпмиз. Ёшларимиз онгида тадбиркорликни шакллантириш учун ҳаракатдан тўхтаганимиз йўқ. Бизда талабалар шаҳарчаси мавжуд бўлиб, шу ердан маиший хизмат кўрсатиш шаҳобчасини очдик. Ҳозирги кунда бу ерда йигирмадан ошиқ талаба меҳнат қилмоқда. Ёзги сессияни тугатган бир гуруҳ талабаларимиздан ишчи отряди туздик ва ҳозирги кунда улар «Пахтакор» стадионидаги қурилиш ишларида фаол иштирок этмоқдалар. Уларни ойлик маош билан таъминлаганмиз. Яна бир бригадамиз шаҳардаги халқ банки қурилишида ишлаяпти. Қурилиш раҳбарлари билан ҳақ тўлаш ҳақида шартномамиз бор. Бундан ташқари яқинда талабалар учун савдо дўконини очмоқдамиз. Шаҳарда жойлашган, ўзини қоплаймаган бир неча дўконларни сотиб олиб, савдони йўлга қўйиш учун ҳозир ҳаракат қилаяпмиз.

— Захирадаги пулдан тушган фойдадан талабаларга ёрдам бериладими?

— Дарҳақиқат, тўғри савол. Уз маблағимиздан талабаларга «Камолот» номли стипендияни ташкил этмоқчимиз. Ҳозир унинг низоми устида иш олиб бораяпмиз. Бундан ташқари институтдаги 40 нафар ногирон, иқтисодий аҳволи оғир, байналмилалчи талабаларга ҳар ойда бир стипендия миқдорида пул ажратяпмиз. Тасарруфимизаги 13 та ётоқхонага қўлимиздан келганча ёрдам бераяпмиз. Жумладан, қизиқарли кечалар ўтказиш, китоблар билан таъминлаш йўлга қўйилган. Бу ҳам албатта талабалар аҳволини яхшилашга қаратилган ҳаракатлардандир.

— Сиз раҳбарлик қилаётган жамоатчилик маркази қисқа вақт ичида ўзини тиклаб, институт талабалари ўртасида кўплаб ишларни амалга оширишга улгурди. Лекин, бу билан кифояланмассизлар тўғрими? Шу боис, дилда тугиб қўйган ниятларингиз билан ўртоқлашсангиз?

— Тўғри, ҳали амалга оширишимиз зарур бўлган ишлар кўп. Айтганимдек, институтимизда ўн учта ётоқхона бор. Ҳозир институт тарбиявий ишлар кенгаши қарори билан уларга талабалар уйи мақоми берилди. Ана шу талабалар уйини ҳақиқий маданият-маърифат ўчоғига айлантиришни дилга тугиб қўйганмиз. Уларга маиший хизмат кўрсатишни йўлга қўйиш, талабалар қўли билан ишлаб чиқариш корхоналари, савдо расталари барпо этишни режалаштирдик.

Мароқли суҳбатингиз учун ташаккур билдираман.

Суҳбатдош Адуғаффор ОМОНБОЕВ.

ҲАЯЖОНЛАР... ОРТДА ҚОЛДИ ҲАЯЖОНЛАР... ОЛДИНДА

Тошкент Педиатрия Медицина институти биноси олдига яқинлашганимизда ҳовли ота-оналар ва бирин-сирин имтиҳондан чиқаётган талабалар билан гавжум эди. Имтиҳондан чиққан талабалар жавобларининг тўғри-нотўғрилиги ҳақида баҳслашишар, бошқа бирлари эса жавобларни тўғри ишлагандек ўзича хотиржам. Аммо ҳар бир талаба қиёфасида гоҳ яширин, гоҳ очиқ-ойдин ҳаяжон сезилар эди. Биз имтиҳондан чиққан талабаларга омад тилар эканмиз, улар нима учун айнан шу институтга ҳужжат топширганини, нима сабабдан бу олийгоҳни афзал кўрганликлари билан қизиқдик.

Отабек Файзиев: — Мен Тошкентнинг Мирзо Улуғбек туманиданман. Шу институтга кириш учун учинчи бор ҳаракат қиляпман. Бир йил аввал институтнинг тайёрлов бўлимида таҳсил кўрганман. Тайёрлов бўлимида таҳсил кўрган кўпгина ўртоқларим бу даргоҳнинг 1-босқичини тугатишди. Аммо, негадир менинг омадим келмади. Зора орзу-умидларим бу йил рўёбга чиқса?!

Дилфуза Норбобоева: — Мен Қашқадарё вилоятининг Шаҳрисабз шаҳриданман. Болалар шифокори бўламан деб 8-синфлигимдаёқ аҳд қилганман. Шифокорлик жуда улуғвор касб. Биз учта синфдош шу касбни танладик. Ўртоқларим ҳужжатларини Самарқанд ва Тошкент тиббиёт институтларига топширишди. Мен эса бу ерга келдим. Уч йилдан бери топширадиган асосий фанлардан қўшимча дарс олиш учун ўқитувчиларга қатнаб келмоқдаман. Кимдир менинг ва ота-онамнинг бу елиб югурганларини тўғри тушунса, қиз боланинг ўқигани нима буларди, деганлар ҳам бўлди. Мен ана шундай дегувчилар олдида ота-онамнинг юзини ерга қаратмаслигим керак, деб ўйлайман.

Муҳтарам Ботирова: — Жиззах вилоятининг Пахтакор туманидан келдим. Биз ўртоғим Ҳайиттул Бобомуродова билан (дугонам — Сурхондарё вилоятининг Денов туманидан) иккинчи бор ҳужжат топширяпмиз. Бултур етарли балл тўплай олмаганимиздан сўнг олийгоҳ қошидаги тайёрлов гуруҳига қатнадик. Бу институтга киришни орзу қилганим шунданки, менинг онам жуда кўп бетоб бўлар эдилар. Улар кўпинча мени эркалатиб, «Қизим, нимагадир ҳеч шифокорларимиз мени тузата олишмаяпти-ку. Энди ўзинг бир шифокор бўлгин-ки, мени тузатгину, дардларимдан асар ҳам қолмасин», дер эдилар. Онамларку тузалиб кетдилар. Уларни оёққа турғазган киши Мадиёр Салаев бўлди. Лекин, онамнинг ва ўзимнинг орзуим қалбимда мустаҳкам ўрнашиб қолди.

Нозим Ўрмонов: — Тошкентнинг Юнусобод туманиданман. Менинг ҳам бу олийгоҳга такрор ҳужжат топширишим. Утган йили зарур балл тўплай ололмадим. 115 балл билан қайтиб кетган эдим. Бир йилдан бери имтиҳон топшириладиган фанлардан қўшимча дарс олиб ўқидим. Бу касбга қизиқиш уйғотган киши менинг тоғам. У киши Андижон медицина институтида жарроҳ-профессорлар.

Биз абитуриентларнинг суҳбатини тинглаб, уларнинг орзу-умидлари амалга ошишини тилаб қолдик. Шу даргоҳ қабул ҳайъатининг иши билан қизиқдик. Ҳайъат 20 кишидан иборат. Барча ишларда институт ректори, раис Амин Сулаймонович Сулаймонов ва раис муовини, институт ўқув ишлари проректори, профессор Т.С.Аъзамхўжаевлар раҳбарлик қилмоқдалар. Биз қабул ҳайъатининг иши ҳақида сўзлаб беришни шу комиссия котиби, институт тери-таносил касалликлари кафедраси доценти, Қаҳрамон Раҳимович Аҳмедовдан илтимос қилгандик, у киши қуйидагиларни гапириб берди:

— Бу йили олийгоҳимизга 949 киши ҳужжат топширди. Шулардан 265 та кишини қабул қилишимиз керак. 180 таси ўзбек ва 85 нафари рус гуруҳларига олинади. Имтиҳон ҳайъати ишига келсак, албатта ишимизни янада яхшироқ ташкил қилиш мумкин. Аммо гоҳ объектив, гоҳ субъектив сабабларга кўра баъзан ўз ишимизда қониқиш ҳосил қилмадик.

Қабул комиссиясининг аъзоларидан бири, тестлар бўйича назоратчи Баҳодир Шертоев котиб сўзларига қуйидаги қўшимчаларни киритдилар:

— Албатта иш бор жойда камчилик бўлмасдан иложи йўқ. Лекин, менимча ишнинг асосий мезони, бугун кечагидан яхшироқ ишлаш. Шу нуқтаи назардан ҳайъатимиз ёмон ишламади деб ўйлайман. Чунки Давлат тест марказидан, Соғлиқни сақлаш вазирлигидан келган назоратчилар бизнинг ишимиздан мамнун бўлиб кетдилар. Албатта бу ўринда раҳбарларимиз ва котиб ўринбосари Тоир Тўхтаевич Шариповнинг ишларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ керак.

Аввалги йиллардан фарқли ўлароқ бу йил абитуриентларнинг рўйхатини тузишда компьютерлардан фойдаланилди. Уюшқоқлик анча ошди. Абитуриентлар кўп келган ҳолатларда ҳам куни билан сарғайиб кутиб қолишига йўл қўйилгани йўқ. Абитуриентларга маслаҳатлар бериш ҳам одатдаги тартиб бўйича, ўз вақтида ўтди. Бу маслаҳатлар сўнгги кунларгача узлуксиз давом этди. маслаҳатлар учун институтимизнинг тажрибали ўқитувчилари жалб қилинган бўлиб, уларнинг кўпчилиги институтда талабаларга дарс бериш билан бир қаторда шу даргоҳ қошидаги фаолият кўрсатаётган тайёрлов курсларида ва лицейларда ҳам дарс беришади. Айтмоқчиманки, бу маслаҳатларни мактаб дастури ва фан янгиликларидан хабардор бўлган кишилар ўтяптилар. Биология фанлари номзоди Эътибор Ҳайдаровна Умархўжаева ва кимё фанлари номзоди Абдуҳошим Дўсматов шулар жумласидандир.

Эътибор опа ва Абдуҳошим акалар кафедрадаги ишлари билан бир қаторда Қибрайдаги 45-лицейнинг ТошПМИ гуруҳига ҳам дарс бериб келишмоқда. Биз улардан бу йилги абитуриентлар ва қабул ҳайъатининг иши ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришни сўрадик:

— Мен абитуриентларимизга биология фанидан маслаҳатлар бераман, — деди Эътибор опа. — Консультацияларимиз аввало обзор тариқасидаги маърузалар, сўнг эса абитуриентлар саволларига жавоблар тариқасида ўтди. Абитуриентлар ўтган йилларга нисбатан саволларни камроқ бердилар. Балки бу «Ахборотнома» жаридалари чиқиб, улар ана шу саволларга топган жавобларидан қониққанликларидандир. Ҳайъат иши ҳақида гапирсам, у аввалги йилларга нисбатан анча тинч ва осойишталиги билан ажралиб турибди. Аммо, бу осойишталик остида ишсизлик эмас, балки ишни яхши ва уюшқоқлик билан ташкиллаштириш ётмоқда. Имтиҳон ҳайъати аъзолари ва маслаҳатта келган ўқитувчилар учун текин овқатни ташкиллаштириш ҳам бу йилги ўзига хосликлардан биридир.

Кимё фани ўқитувчиси, кимё фанлари номзоди Абдуҳошим Дўсматов эса қуйидагиларни гапириб бердилар:

— Олийгоҳимизга кирувчилар учун кимё фани етакчи фан ҳисобланади. Чунки у энг кўп баллни беради. Шунинг учун ҳам биздан жуда катта масъулият талаб қилинади. Мен бу йилги талабаларда мантиқий фикрлаш кучайганлигини сездим. Ахборотноманинг афзал томони шундаки, унда нафақат мактаб программасидан, балки қўшимча адабиётлардан ҳам кўп саволлар киритилган. Устозлар ва абитуриентлар бу саволларга жавоб топиш учун мактаб дастуридан тайёр жавоблар топиши билан бир қаторда қўшимча адабиётлар варақлаши ва шу билан бирга ўз билим доираларини янада кенгайтириш имкониятларига эгалар. Аммо, бу ўринда «Ахборот» жаридаларининг ноширларига бир эътирозим бор эдики, бундан кейин ҳар бир фан алоҳида бўлиб чиқса, бир олийгоҳга кирувчи абитуриентлар унинг кўплаб сонини эмас, балки ўзига керакли сонларинигина олса.

Биз олийгоҳ қабул ҳайъати иши билан танишарканмиз, бошқа институтлардан фарқли ўлароқ унда абитуриентларнинг шу ернинг ўзидан тиббий қўрикдан ўтишларини, ҳатто дам олиш кунлари ҳам турли канцеляр товарлари сотувлари ташкиллаштирилганлигини, ошхонанинг мунтазам ишлаб туриши абитуриентлар учун қулайликлар яратганлигининг гувоҳи бўлдик. Четдан келган талабаларнинг бари ётоқхона билан таъминланган. Биз эса ўз навбатида барчага муваффақиятлар тилаб, олийгоҳга билими кучлилар киришини истаб қоламиз.

Кавсар ТУРДИЕВА,
филология фанлари номзоди.

1996 йил — Амир Темур йили

ОЛТИНИСАН ОЙ ЭЛНИНГ

1. Биринчи одам юрти

«Амир Темур» Халқаро илмий-амалий экспедициясининг Сурхондарёга кетаётганини эшитганлардан бири: «У ёқларда нима қиласизлар овора бўлиб, Термизда Амир Темур икки-уч бор бўлганми-йўқми?!» — деди билағонларча.

Биз ўйламай сўзлаган замондошимизнинг саёз фикридан ранжигандан кўра, кўпроқ унга ачиндик.

Шу ўринда яна бир ярамиз юракка оғриқ солади: ўтмишимизга нописандлик билан қараш касалини ўзгалар эмас, ўзимизникилар келтириб чиқаргани ҳақида беҳад кўп гапирганмиз, онгимизда зулукдек ёпишиб олган шу қора иллат бугун юқоридагига ўхшаш ўзиникини, фақат ўзиникини тўғри деб биладиган кимсаларнинг онгини ҳамон заҳарлаётгани бор гап. Эҳтимол улардан ранжишга ўрин йўқдир. Чунки масаланинг иккинчи томони ҳам мавжуд: Сурхондарёнинг қадимий бой тарихи узоқ йиллар давомида тўлиқ ўрганилмади. Ваҳоланки, бу юрт, бу азиз тупроқ сайёрамизнинг илк инсонларига олтин макон бўлган зар воҳа эди. Асримизнинг 30-йилларида олиб борилган илмий тадқиқотлар қулдорлик тузумининг пайдо бўлиши, ривожланиши, емирилиши билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш билан бирга Тешиктош ғорининг шуҳратини бутун дунёга ёйди.

Одам биринчи бор қаерда пайдо бўлган, деган саволга баъзилар Африкада, бошқалар Марказий ва Шарқий Осиёнинг тоғлик районларида, деб ҳисоблайдилар. Учинчи фикр — маймуннинг одамга айланиши —Маркcча таълимот ўз тасдиғини топмади. Тешиктош ғоридан неандерталь боланинг суяк қолдиқлари ва қимматли буюмларнинг топилиши Сурхондарё ҳудудида Она сайёрамизнинг илк одамлари яшаганлигини исботлади.

Массон, Ремпель, Пугаченковалар, 80-йилларда япониялик Като сингари тарихчилар бу ўлкани синчиклаб ўргандилар. Далварзинтепа харобаларидан қарийб 36 килога яқин нодир тилла тақинчоқлар топилиши дунё аҳамиятига молик катта шов-шувларга сабаб бўлди.

Биз ҳам ўн кунлик сафаримизнинг ижобий якунланишига, Соҳибқирон ҳаётига оид қимматли манбаларни қўлга киритишимизда муҳим омил бўлишига ишонардик.

Шу ўринда бир мисол келтириб ўтмоқчиман.

Шарафиддин Али Яздий «Зафарнома» китобида қуйидагиларни битиб қолдирган:

«Соҳибқирон Термиздан уч фарсаҳ наридаги Буё мавзеига келиб қўнди.

... Сайййд Барака... ул Ҳумойиддин манзилида (унга) пешвоз чиқиб, салтанат ва подшолик белгиларини англатувчи ноғора ва алам келтириб, ҳазрат соҳибқиронга совға қилди».

Буё мавзеси қаерда?

Тан олиш керакки, «Етти иқлим ҳукмдори» кўрсатувининг феврал ойи сонида шу саволга жавоб йўқлиги учун бу тўғридаги лавҳани эфирдан тушириб қолдиришга мажбур бўлгандик.

Шунингдек, «Зафарнома»да Соҳибқироннинг Чағона томон юрганлиги ҳақида ҳам маълумотлар бор эди. Чағона (Ҳозирги Денов шаҳри яқинида) Чағониён давлатининг маркази, 6-7 асрда дунёга машҳур бўлган шаҳар. Хитойлик сайёҳ Сюан Сзан бу тўғрида қимматли маълумотлар қолдирган. Бу ҳақда кейинроқ ҳикоя қиламиз. Умуман, биринчи одам юрти қадимий Сурхондарёда қўҳна тарихимиз билан бирга Амир Темур ҳазратлари ҳақида ҳикоя қилувчи манбаалар кўплигига ишонардик, ана шу ишонч билан йўлга чиққандик.

Биз яна бир қусур ҳақида тўхталишимиз лозим: ҳамон кўпчилигимизнинг онгимизда икки тўлқин курашади. Амир Темурни қоралаш кимларга, қайси мафкурага керак бўлганлигини унутмаслигимиз керак. Ана шунда бу буюк шахс ҳақидаги большевиклар тўқималари билан ҳозирги тасаввуримиз ойдинлашади, ана шунда бировлардан Амир Темур ким эди ўзи, деб сўраб юрмаймиз.

Амир Темур большевиклар ёлғонликлари каби золим, қонхўр бўлганида Эдгар По сингари аслзода кишилар унинг тўғрисида бунчалик тўлиб—тошиб ёзмасдилар.

Шўро мафкураси эса биздан мана шундай ҳақиқатларни сир тутди.

2. Темир дарвоза

Ҳали Темир дарвозагача анча бор эди.

Темир дарвоза!

Кимлар ўтмаган бу ердан. Нене воқеаларга гувоҳ бўлмаган бу дара.

Фарангилар ўз тарихларидан ҳикоя қилувчи хас бўлса ҳам кўзларига суртадилар. Ўтмишимизнинг бой тарихидан эртак сўзловчи фусункор дарани ҳар қанча кўзларимизга суртсак арзийди. Бу — Буюк ипак йўли. Бу — нажот йўли. У муқаддас юртимизга қузғундек ёпирилиб кирган Искандар, Чингизхон босқинчиларига катта тўсиқ бўлган дара. Турон озодлиги учун курашга чиққан Амир Темур учун эса ҳақиқий темир дарвоза ролини ўйнаган, керагида паноҳ ва нажот бўлган қалъадир.

Кун иссиқ эди, аммо ҳеч ким бундан зорланмас, фақат онда-сонда Термизда ҳарорат 50 даражага кўтарилиши ҳақидаги гап-сўзлар қулоққа чалиниб қоларди. Дарвоқе, Сурхондарё ўзига хос табиатга эга:

Термизда ёзнинг энг жазирама палласида ҳарорат 50 даражага етган пайтда, вилоятнинг шимолида, айниқса, тоғ зоналарида ҳарорат 22—28 даражадан ошмайди; Сангардак, Дашнобод, Чинор, Газарак тоғ олди қишлоқларида ёз ўртасида ҳаттоки кечалари кўрпага бурканиб ухлашингизга тўғри келади.

Темир дарвозага яқин қолганда муздек шабада эса бошлади. Ғадир-будир, кўкимтир, савлатли тоғларнинг ҳусни очилиб, кўркам кўкракларига файз кирди. Кафтдек адирликдаги ним яшил, ним сарғимтир буғдойзор гўёки денгиз каби чайқала бошлади. Минг марта эшитгандан бир марта кўрган афзал. Рост гап. Бу жуда гўзал, мафтункор манзара эди: Биз ҳайдовчидан автобусни тўхтатишни сўраганимизда, у юқори кўтарилаётганимиз сабабли, моторга зўр келиши мумкинлигини, текисликка чиққач, тўхтатишини айтди. Ўрни келганда айтиш керакки, экспедиция сафари учун «Узэлектроаппарат» заводи автобус ажратган, унинг мотори кечагина устахонадан чиққанди. Унча-мунча ҳайдовчи янги мотор билан узоқ сафарга чиқмайди. Бахтимизга ҳайдовчиларимизнинг ҳар иккиси ҳам бағри кенг, дилкаш йигитлар экан.

. Амир Темур бобо руҳи мададкор бўлдими ё бошқами, ишқилиб, текисликка чиқиб, автобус тўхтагач, маълум бўлдики, сувдон тешилган экан, шу кетишда тўхтамаганимизда, мотор эриб, ярим йўлда қолиб кетишимиз ҳеч гап эмасди.

Яхшилик учун, савоб учун йўлга чиққан ёмонлик кўрмайди: омад ҳам, барака ҳам ўзи келади.

Амир Темур шахси билан қизиқишим, «Етти иқлим ҳукмдори» кўрсатувларини тайёрлаш жараёнида бу улуғ зотнинг руҳи шод бўлган жойда ҳар қандай зиқналиг-у, ғаразгўйликларнинг чириган деворлари тап-тап қулаб, толе эшикларининг ланг очилганини кўрдим.

Америкалик адиб Эдгар Аллан По беҳудага бу сиймога меҳр қўймаган. У 1809 йилда Америкада туғилади. 17 ёшидан бошлаб Амир Темур тўғрисида эҳтирос билан асарлар бита бошлайди. Адиб умрининг охиригача Соҳибқиронни ёвузликка, ҳақсизликка қарши исёнкор инсон сифатида тараннум этди. Шу сиймо орқали барча кўнгил истакларини, ўй-фикрларини бадиий ифодалади, одамларга, дилларга етказди. Айнан мана шу образ уни дунёга танитди.

Энди ўйлаб кўринг: Эдгар Пони нима учун айнан Амир Темур шахси қизиқтирди? Ахир Македонский, Чингизхонлар ҳам у каби фотиҳ, буюк лашкарбоши эдилар-ку!

«Мамлакат зулм бор жойда туролмайди».

«Қамчи ва таёқдан обрўга эга бўлган одам ҳукмдор бўлолмайди».

Мана Амир Темур!

Биз Темир дарвозага етиб келганимизда ҳарорат анча пасайган, осмон ола-чалпоқ ҳолатда эди.

Қаршимизда Темир дарвоза. Тор дара. Қизғиш-қўнғир рангда туя ўркачига ўхшаш икки қоя. Баландлиги 150—160 метрлар атрофида. Оралиқ 5—6, баъзи жойлари 20 метрларни ташкил этади. Бу ер Бойсун туманининг ғарби, Саримас тизма тоғларининг давоми.

Йўлнинг ўнг томонида оқ бетонга ўрнатилган кўкимтир тунукада «Темир дарвоза» ёзуви ўрнатилган.

Дунёга машҳур мазкур дара турли тилларда турлича ифодаланган. Араблар «Боб-ул-ҳадид», форсийлар «Дарбанди оҳанин», чингизийлар «Қаҳлака» шаклида ёзишган.

Тарихимизга қарасангиз, жўғрофий номларимизни ҳам ҳоҳлаган тарихчи ўз миллати тилига мослаб ёзган. Хитой манбааларига биринчи бор кўз югуртирган ўқувчимиз гап қайси юрт ҳақида бораётганини дарҳол илғаб олиши қийин. Ёки бир катта акамизнинг Трансаксония қаер эканлигини билмаганлигини кўриб, анча афсусланганмиз. Бир пайтлар «оға»ларимиздан бири дўстимизнинг шарифини «Джабборов» деб ёзди. Жабборов дўстимиз зорланиб «Д»нинг кераги йўқ, тўғри ёзаверинг, дея илтимос қилса-да, у билганини қилди; ҳужжат қийшиқ туғилди. Барака топгур, биз уларнинг фамилияси нари турсин, сўзини ҳам ўзгартирмаганмиз, ваҳоланки, бизда ҳеч қачон икки ундош сўз бошида бирга келмайди, шундай бўлса-да, биз доимо «стакан» деб ёзганмиз, «истокон» деб ёзсак, биров уришармиди. Лекин бизда андиша—яъни Оллоҳнинг буюргани—ҳурмат—иззат, охиратни, оқибатни ҳис этиш деган гаплар бор. Мана шунисига шукр қиласан киши. Мана шунисидан қувонасан киши.

Тўлқин ҲАЙИТ

(Давоми бор)

КЕСКИН КУРАШ ОСТИДА

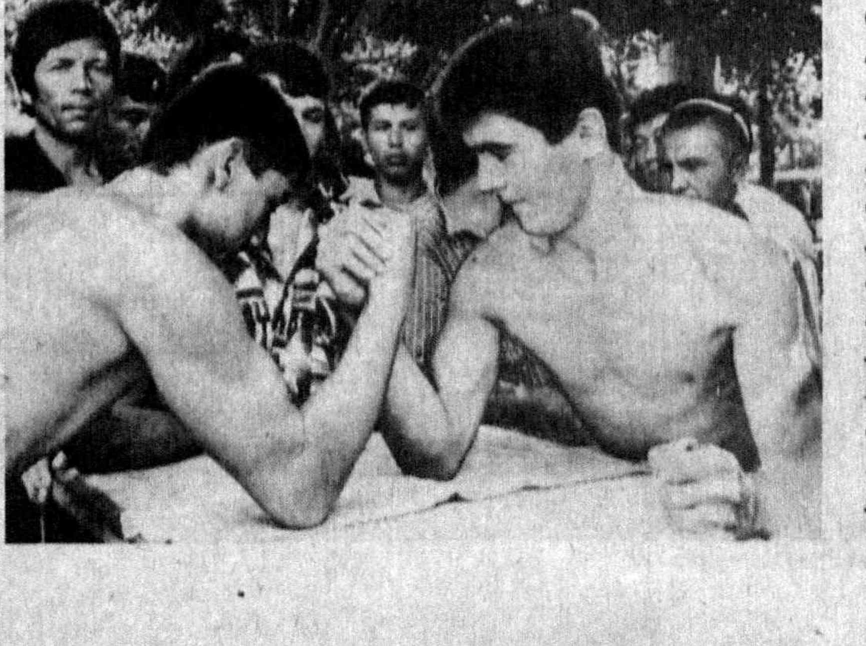

Спорт доим ёшлик, чаққонлик, кучлилик соғломлик ва гўзаллик каби сўзлар билан уйғунлашиб кетади. Бунга республика қишлоқ ёшлари иштирокида Гулистонда ўтказилган Ўзбекистон спартакиадасида яна бир карра ишонч ҳосил қилиш мумкин бўлди. Ёшлар спортнинг шахмат, шашка, арқон тортиш турларидан куч синашдилар, айниқса фарғонача ва бухороча кураш беллашувлари жуда қизиқарли ўтди. Мустақил республикамизда спортнинг хилма-хил турлари янада оммавийлашаётганини шундан ҳам билса бўладики, мусобақалар пайтида ўйингоҳлар томошабинларга тўлиб кетди. Вилоят терма жамоалари учун ўзига яраша маҳорат мактабини ўтган бу спартакиада Мустақилликнинг беш йиллигига ва Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланди.

Суратларда: спартакиада чоғида кескин ўтган мусобақалардан лавҳалар.

Муҳаммад АМИН олган суратлар

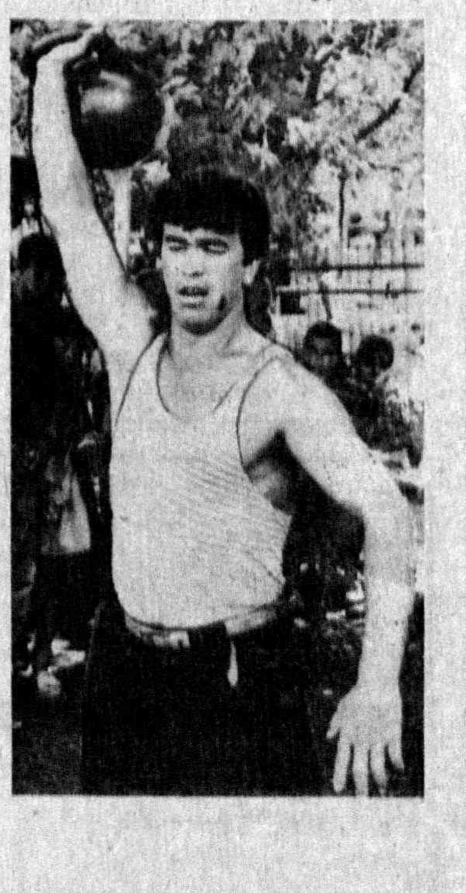

ДУШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Тонгларга туташган наволар». Абдурасул Ғуломов.
8.50 «Табиат—ҳаёт сарчашмаси». Кинодастур.
9.30 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Сизга таъзим». Публицистик кўрсатув.
10.35 Ҳ. Имомбердиев. «Сирли ҳарфлар ороли». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
11.25 Бухоронинг 2500 йиллигига. «Илм—ўзликни билмакдир». Публицистик кўрсатув.
11.45 «Карнайгул». Мультфильм.
11.55 «Яхши дам — меҳнатга ҳамдам».
12.20 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.50 «Соҳибжамол Ойсулув ҳақида ривоят». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Эркатой».
18.30 «Фақат қизлар учун!»
18.50 «Мозийдан садо».
19.05 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Асака қалдирғочлари».
21.25 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.50 Оҳанглар оғушида. «Агар севсанг...»
22.05 «Бу оқшом...»
22.30 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.10 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Услуб» (мода янгиликлари).
18.25 «Палитра».
18.55 «Мультфейерверк».
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон ҳафталиги».
20.10 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Клип-антракт».
21.05 «Курьер».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55— 23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Она замин гўзаллиги». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.10—00.05

*

00.05—00.10 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

СЕШАНБА,6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

* * *

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Сумалак» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
9.05 Биржа ва банк хабарлари.
9.25 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Заргар».
9.35 «Булбулзабон суҳандон». Адабий кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Замин фидойилари». Публицистик кўрсатув.
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Қизиқарли учрашувлар». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театри актёрлари билан учрашув.
11.30 «Бембининг болалиги». Бадиий фильм.
12.45 «Бешинчи довон».
13.20 «Энг ширин қовун». Мультфильм.
13.30 «Онасан, меҳрибонсан». Мусиқий композиция.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эртак».
18.25 «Виждон». Телесериал.
19.10 «Спорт. Спорт. Спорт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Тафаккур». Тележурнал.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Бизнес-академия».
21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.45 «Замон».
21.55 «Касбга садоқат». Профессор Лола Хўжаева ҳақида телеочерк.
22.20 «Юртим жамоли».
22.35 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм премьераси.
23.15 «Дурдона».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Мусиқий саёҳат».
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Блиц». Фотокўрик.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.25— 00.25 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Эски ҳужрада». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.10—20.35

*

20.35 «Қора сувсар изидан», «Кўзойнакли илон». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25—22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

ЧОРШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Асрлар нидоси». Адабий кўрсатув.
9.00 «Икки эшик ораси». Публицистик кўрсатув.
9.30 Болалар учун. «Оромгоҳлар қўйнида».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ишбилармон». Тележурнал.
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Ассалом, япон тили!».
11.40 «Ватанпарвар».
12.10 «Бембининг ёшлиги». Бадиий фильм.
13.15 Футбол шарҳи.
13.30 Ўзбек куйларидан концерт.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.00 «Маърифат» видеоканали.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун концерт.
18.25 «Абадият қўшиғи».
18.45 «Замон билан ҳамнафас».
19.00 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Фольклор-этнографик жамоаларининг «Зилол» телефестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.25 «Автоолам».
21.40 «15 дақиқа спорт ҳақида».
21.55 Шеърият лаҳзалари.
22.00 «Дубль».
22.10 «Жаҳон киноси юлдузлари».
22.30 «Морена Клара». Телесериал.
23.20 «Оҳанглар оғушида».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.05 — 00.15 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Табиат дунёси».
19.10 «Мультфейерверк».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юлдузли механика».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.20 «Гиннес-шоу».
22.45 — 23.45 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ойдарани тарк этиб...» Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

**

18.10—20.35

*

20.35 «Эсдалик учун дастхат».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25—22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

ПАЙШАНБА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Кекса санъаткорлар».
9.05 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.25 «Афсонавий Бухоро». Кинокўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Футбол майдонларида».
10.30 Ўзбек тилини ўрганамиз.
11.00 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа.
11.35 Хотира. «Карим Маҳмудов». Телеочерк.
12.00 «Алла айтинг, онажон». Мусиқий композиция.
12.30 Болалар учун фильм. «Кўринмас одам».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.25 «Жиноят ва жазо».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Дилнавоз садолар».
18.55 «Акциядор луғати».
19.10 «Омонлик тилаймиз».
19.15 «Кўзгудаги акс». Фототаллов.
19.25 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.15 «Мутойиба».
21.25 «Дилнавоз садолар».
21.40 «Одобнома».
21.50 Олтин мерос. «Ўтган кунлар». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.10 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автосалон».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Хобби-холл».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Кинонигоҳ».
23.45 — 00.15 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Молдавия шишалари». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.10—20.35

*

20.35 «Қўриқхона ороллари», «Кошкар». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

ЖУМА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Қўшиқларим Сизга армуғон». Ғиёс Бойтоев ва Муҳаммад Юсуф.
8.55 «Юзма-юз». Мулоқот.

ЎЗБЕКИСТОН ОЙНАИ ЖАҲОНИДА

9.15 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Чуст жилолари».
9.30 «Эл тинчлиги йўлида». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун фильм. «Имконият».
11.30 «Кичкинтой» студияси. «Доно бобо даврасида».
11.55 Санъат усталарининг концерти.
12.30 Уйғун. «Ибн Сино». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.45 «Компьютер-шоу». Телемусобақа.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.25 «Маслаҳат».
18.40 «Йигит омон бўлса...».
19.00 Бизнес ҳафта якунлари.
19.10 «Мутолаа».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Ривоят».
21.30 Эъзоздаги қўшиқлар.
22.00 «Таниш ва номаълум».
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.00 «Хуш келибсиз!»
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Бизнес-уик».
19.00 «Сизнинг имконият».
19.10 «Мусиқа, холос».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Видеогид».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 ТВ II намойиш этади.
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.40 — 23.40 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Чилангарлар». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.15—20.40

*

20.40 «Нарзанлар водийси». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

ШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Сирли сандиқ». Телеўйин.

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

9.45 «Мен ёшликман».
10.45 «Онамнинг ўгитлари».
11.00 «Ғазалхон ёшлигим».
11.20 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.
11.50 «Пахтакор», 40 ёшинг муборак!».
12.10 «Мен ҳам талаба бўлмоқчиман».
12.30 «Сув ва саҳро». Публицистик кўрсатув.
12.55 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
13.25 «Маънавият» видеоканали.
14.25 — 15.00 «Пойтахт концерт залларида».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Ҳайрат».
18.45 «Сиз севган қўшиқ».
19.05 «Мактуб».
19.15 «Оққуш».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Тарозу».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.25 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
21.40 «Кўнгил».
22.00 Футбол. Осиё чемпионлари кубоги. «Нефтчи» (Фарғона) — «Ситора» (Душанбе).

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

22.45 «Заковат».
22.55 «Мўъжиза».
23.05 «Имкон чўққилари».
23.20 «Андоз». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 «Камертон».
9.30 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
9.40 «АРТ-журнал».
9.55 «Табиат дунёси».
10.45 «Автосалон».
11.05 «Хобби-холл».
11.20 «Кинонигоҳ».
13.00— 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Мультфейерверк».
18.10 «Ўйинчоқлар растаси».
18.20 Ҳужжатли кино экрани.
19.00 Эълонлар.
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Бангкок — Хилтон». Телесериал.
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 — 23.45 Видео — «О».

III

17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.20—21.40

*

21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.40 — 23.20 «Мукаррам опа ва қирқ гўзал». Телефильм.

IV

«Чинор» видеоканали:

10.00 «Дидар».
10.30 «Айчурек».
11.00 «Умид».
11.30 «Сахий хонадонда».
12.00 «Рангинкамон».
12.30 — 14.00 «Даҳонинг ёшлиги». Болалар учун фильм.

***

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

ЯКШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!».
11.00 «Цирк! Цирк! Цирк!».
11.30 «Ўзбекистон спорти». Тележурнал.
12.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.30 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 3-қўй.
13.10 «Мультипанорама».
13.30 «Бунёдкор». Қурувчилар кунига бағишланади.
14.00 — 15.00 «Нурли келажак». Видеоканал.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «LEGO» сайёраси».
18.15 «Виждон». Телесериал.
19.00 «Келгуси ҳафтада».
19.15 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бир ўлка-ки...». Мусиқий кўнгилочар дастур.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 «Илҳом сатрлари».
21.30 «Шахс ва баҳс».
21.55 «Келгуси ҳафтада».
22.10 ЎзТВ экранида премьера! М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 4-қўй.
22.50 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 Футбол. Ўзбекистон кубоги. «Пахтакор» — «Наврўз».
00.45 Тунги тароналар.
00.55 — 01.05 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 Ўйинчоқлар растаси.
9.30 Ҳужжатли кино экрани.
10.10 «Компьютер — Осиё».
10.40 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
11.00 «Видеогид».
11.20 Видео — «О».
13.00 — 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультдаста».
18.30 «Боланинг тили...»
18.40 «Табиат шифохонаси».
18.50 «Дилором наволар».
19.00 «Таманно».
19.10 «Дармон».
19.20 «Транспорт ва йўловчи».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Мусиқий майдонча».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Видео янгиликлари.
21.25 Телесериал. «Норизо ва ношукурлар» туркумидан 1-фильм. «Онаизор» (Миср Араб Республикаси).
22.10 «Даракчи».
22.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.00 — 00.40 Видео—«О».

III

16.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.05 — 21.45

*

Россия давлат телевидениеси 21.45—22.15

*

22.15 Эълонлар.
22.20—22.45 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!»
10.30 Эълонлар.
10.35 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
11.25 «Парле ву франсе?» Француз тили ҳамма учун.
11.55 Эълонлар.
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 «Жонли сайёра».
12.30 Киносалон. «Бир вақтлар ёввойи ғарбда».
15.10 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
16.40 «Оқ соя». Баҳодир Жалолов.

*

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

«Гуллаётган диёр» танлови

ТЕМУР ЮРТИ — ТУРОНИМ...

Турон узра ягона элим,
Сен буюксан, эй туркий тилим.
Бахтинг, тахтинг қўролмадилар
Ғанимларинг, мардона элим.
Тилда, дилда қўшиқ, достоним,
Темур юрти — Ўзбекистоним.

Само узра чўнг элчи бўлиб,
Самарқандда Улуғбек яшар,
Юлдузларга тикканди умрин
Олқишлади жумлаи башар.
Эътиқодим, азиз иймоним,
Доно юртим — Ўзбекистоним.

Сен зуккосан, донишманд элсан,
Сен истеъдод, даҳо, шуурсан.
Навоийсан — шоир беназир.
Дунё узра мангу машҳурсан,
Ғазал мулки — менинг султоним,
Наво юрти — Ўзбекистоним.

Элларaро фарзандларинг кўп,
Дилларaро меҳрдир сайқал.
Бобур ўғлинг ҳиндга шоҳ бўлиб,
Авлодлари қурди Тожмаҳал.
Сен — шуҳратим, нурли ошёним,
Бобур юрти — Ўзбекистоним.

Шукур мана, келди истиқлол,
Кулди бахтинг, бўлдинг ҳур озод.
Мустақиллик бўлсин муборак,
Мен куйлайман сени умрбод.
Келажагим, қалбим, виждоним,
Она юртим— Ўзбекистоним.

Зайниддин ҚУРБОН

УМР

Ўйланиб қоламан, гоҳи-гоҳида,
Сувдай оқаётган умр ҳақида.
Кунлар ўтаверар экан бехуда
Дарёга ўхшаркан одамнинг умри.
Шундай одамлар бор, юраги тоза.
Эзгулик йўлида элга овоза,
Одамлар оларлар ундан андоза,
Зиёга ўхшаркан одамнинг умри
Яна бировлар бор доим ёмон риёкор
Қанча юракларга етказар озор,
Уларнинг дунёси шундай дилозор
Рўёга ўхшаркан одамнинг умри.
Ҳаётга ким келар ва кимдир кетар,
Вақт ортга қайтмайин, бевёв ўтар,
Шаббода кўнглида бир ҳис уйғотар,
Сабога ўхшаркан одамнинг умри.

Саида БЕРДИЕВА,
Сурхондарё вилояти.

АРМОН

Айтинг,
Юборсинлар менга бир нидо
Кўксимда иссиқ қон қолди-ку қотиб.
Оллоҳдан бўлгаймy сўнгги бир садо
Кўнглимни соғинчлар қуйдику ютиб.
Дунёни қучоқлаб йиғлагим келар
Ва кетгим келади менинг осмонга
Билмаса қадримни юлдузлар билар
Айланиб кетурман абад армонга.
Дийдорин кўрмоққа бўлмади чора
Қисмат-ку менга ҳеч кулиб боқмади.
Умримни шамолга бердим оғринмай
Оҳулар бўйнимга маржон тақмади.

Машраб ЭЛМУРОДОВ,
Тошкент шаҳри.

МУҲАББАТ ҲАҚИДА ШЕЪР

Мен сени лутф ила кутмадим,
Ишончим измингга тутмадим,
Ортингдан талпиниб етмадим,
Бир иқрор бўлмадинг, муҳаббат.

Гоҳ ҳаёг банд этса кўзимни,
Туйғулар чалғитиб сўзимни,
Ўзимга тиладим тўзимни,
Бир қарор қилмадинг, муҳаббат,

Гоҳ чўчиб йўлиққим келмади,
Кўйингда толиққим келмади.
Ҳажрингда зориққим келмади,
Чечаклар тутмадинг, муҳаббат

Ўтирсам ҳижронга айланиб,
Оловли исёнга айланиб,
Тоабад армонга айланиб,
Бир бор бахт бермадинг, муҳаббат.

Тожигул ТОШМИРЗАЕВА,
Бухоро вилояти.

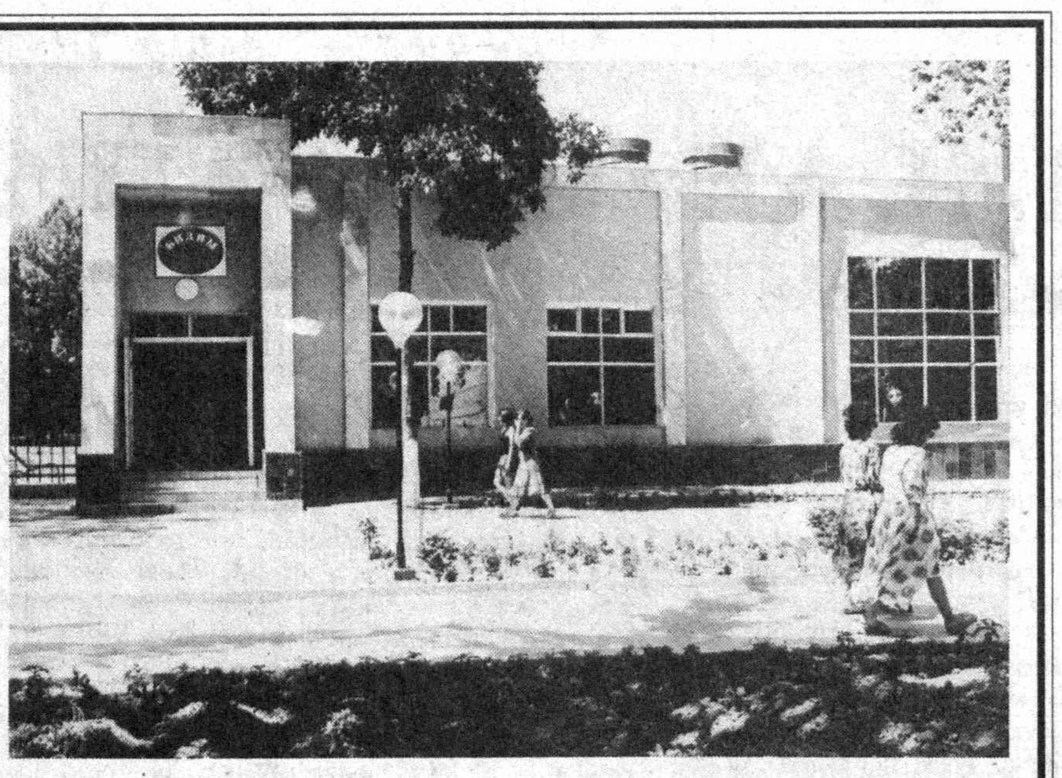

НОН ҲИДИ

Бугунги кунда республикамизнинг кўплаб туман ва шаҳарларида «Винклер» фирмасининг замонавий ускуналари билан жиҳозланган катта— кичик нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхоналари фаолият кўрсатмоқда. Бу эса аҳолига сифатли нон ва макарон маҳсулотларини ўз вақтида етказиб беришни таъминламоқда.

Куни — кеча Тошкент шаҳридаги «Ёшлик» талабалар шаҳарчасида ҳам худди шундай цех иш бошлади. Унинг ишга туширилиши билан яқин-атрофдаги маҳаллаларни нон билан таъминлаш сезиларли яхшиланди.

«Билим» деб ном берилган ушбу нон ишлаб чиқариш корхонаси кунига 7 тоннагача 12 хилдаги нон ва нон маҳсулотлари тайёрлаш қувватига эга. Биринчи кунларданоқ, айтиш мумкинки, корхона ўзининг доимий мижозларига эга бўлди. Чунки бу ерда пиширилаётган нонлар ўзининг хуштъамлиги, сифати ва нисбатан арзонлиги билан ажралиб туради. Шунинг учун савдо корхоналари цех маъмурияти билан пешма-пеш нон маҳсулотлари етказиб бериш тўғрисида шартномалар тузяпти.

СУРАТЛАРДА: «Билим» нон ишлаб чиқариш корхонасининг умумий кўриниши.
Сотувчи Р.ЭРГАШЕВА.

А. КАРИМОВ олган суратлар.

Газета саҳифаланаётганда

МАНЗИЛИГА ЕТОЛМАГАН АЁЛ

Тошкент шаҳар божхона хизмати ходимлари Россия Федерацияси фуқароси бўлмиш бир аёлнинг юкларини божхона кўригидан ўтказаётганларида ҳайратдан ёқа ушладилар. Чунки унинг юкини қурол-яроғ омборига қиёс этиш мумкин эди. Унда турли ўқотар қуроллар учун ишлатиладиган саксонга яқин ўқ, ўн саккиз дона турли типдаги огоҳлантирувчи ракеталар, кўплаб турли кўринишдаги портловчи моддалар, ов милтиғи ва шунга ўхшаган ўнлаб фақат ҳарбий мақсадлардагина ишлатиладиган асбоблар борлиги аниқланди. Шу билан бирга юк ичидан 11 дона ноёб китоб, чўнтак соати, ғилофли қилич топилди.

Тинч, осойишта замонда бу аёлнинг тиш-тирноғигача қуролланишининг сабаби нима? Эндиликда бу «хоним» фақат ҳарбий мақсадларда ишлатиладиган қурол-аслаҳаларни қаердан олганлиги ва қандай мақсадларда ишлатишга мўлжаллангани ҳақида терговчига ҳисоб беришга мажбур.

Х. АБДУРАХМОНОВ,
Бош божхона бошқармаси матбуот маркази ходими.

ГЕНЕРАЛНИНГ «ИККИНЧИ УМРИ»

Чеченистондаги Жоҳар Дудаев тарафдорлари ҳам генерал ҳалокати туфайли (бу воқеа шу йил апрель ойида содир бўлди, деб хабар қилинганди) эгниларига олган мотам либосларини ташлаб улгурмай, янги шов-шувли хабарни эшитиб, ҳайрон қолишди. Доғистоннинг Кизлар туманидаги отишмада ҳалок бўлган, деб ҳисобланган жангарилар сардорларидан бири Салмон Радуев икки ҳафта бурун генерал Ж. Дудаевнинг тириклигини қасам ичиб, эътироф этди.

Бу хабар, шунингдек, С. Радуевнинг Россияда террорчилик ҳаракталарини давом эттиришга ваъда қилиб, «темир йўл жанглари»ни авж олдиражагини билдириб айтган гаплари Россия жамоатчилигида жиддий ташвиш туғдирмоқда. Яқинда Москва-Астрахан темир йўли бўйлаб бораётган поезддан топилган портловчи модда С. Радуевнинг гаплари шунчаки эмаслигини кўрсатди. Бундай таҳдидлардан безовта фуқаролар тегишли идораларга қўнғироқ қилишиб, ўз норозиликларини баён этишмоқда. Хусусан, ўтган ҳафта «Комсомольская правда» газетасига сим қоққан бир москвалик редакция ходимларини қўрқитиб, газетани «чечинларни қаҳрамон қилиб кўрсатишда» айблади. Начора, палахмондан тош отаётган паҳлавон мўлжални аниқ олмаган бўлса, айб ўзида.

Хўш, С. Радуевнинг шов-шувли хабари нимага асосланади? У ҳозир генерал Ж. Дудаевнинг тириклигини фақат оғзакигина эътироф этаётир, холос. Маълумки, 23 апрелда Ж. Дудаев ҳалок бўлгани Россиянинг барча ахборот воситалари томонидан якдил эътироф этилганди. Мухолифчи кучларнинг бошлиғи З. Яндарбаев ҳам бу фожиани бутун тафсилотлари билан гапириб берган, Ш. Басаев, А. Закаев каби етакчи мухолифчилар шоҳидликларини билдиришган, генералнинг рафиқаси А. Дудаева ва қайнотаси ҳам унинг тирик эмаслигини ишонарли қилиб айтган эди. Бироқ ғойибдан пайдо бўлган С. Радуевнинг берган хабари кутилмаган ҳодиса бўлди.

Россиялик журналистлар бу ҳақда иккиланиб ёзишмоқда: агар Ж. Дудаев ҳалок қилинган бўлса, қабри қаерда, аксинча... Генералнинг тирик, бироқ оғир ярадор бўлиб, ҳозир чет эллардан бирида даволанаётир деган хабарни асословчи аниқ далил кўрсатилгани йўқ. Бироқ шу хабарнинг ўзиёқ кўп қарама-қарши мулоҳазаларни туғдираётир. Россия ахборот воситалари оғир ярадор бўлган Ж. Дудаев Туркия ёки ҳозир Германияда даволанаётир, деган хабарларни инкор этиб, гапиришмоқда. Чунки улар бу маълумотларни далилловчи ҳеч қандай ҳужжат ёки тасдиққа эга эмас.

Нима бўлганда ҳам бир нарса аёнки, Жоҳар Дудаев ўзининг «иккинчи умрини бошлган кўринади. Бу ҳол ҳалок бўлиб, қабри топилмаган, йиллар оша қаҳрамонга айланган ривоятлардаги персонажни эслатади. Ҳар қалай, қадим эртакларнинг хотимаси хайрли тугаган. Ҳар қандай тинчликпарвар инсон Чеченистондаги хунрезликлар тезроқ тугаб, бу юртнинг жафокаш халқи ҳаёти ҳам осойишта изга тушиб кетишини тилайди.

Қабристондаги қасамёд

ЁҲУД ЖАР-ЁҚАСИДАН ҚАЙТГАН КИШИ

Инсон ҳаёт сўқмоқларидан ўтиш жараёнида гоҳо жар ёқасига бориб қолиши мумкин. Бу йўлда хушёрлик, ақл-заковат билан иш тутиш лозимлиги учун ҳам унга онг берилган. Келинг, яхшиси, фалсафий мушоҳадалардан ўзимизни тийиб, бундан 10 йил бурун жар ёқасидан қайтган Санжар исмли йигитнинг бизга қилган ҳикоясини эътиборингизга ҳавола этайлик. Ажаб эмас, қисмат, деб адашиб юрган баъзи кимсалар ўзларига тегишли хулоса чиқариб олишса.

Ҳаммаси энг қадрдон дўстим Бекмирза ҳарбий хизматдан қайтган куни ўтиришдан бошланганди. Бекмирза мендан меҳмонлар барчаси кузатилгач, бироз бирга гаплашиб ўтиришимни илтимос қилиб қолди. Аввалига кўнмадим. Бироқ у қуярда-қуймай фикрида қатъий туриб олди. Соат ҳам тунги ўн иккилардан ўтганди. Шинамгина безатилган хонада иккимиздан бошқа ҳеч ким йўқ. У папиросининг тамакисини тўкиб, «бир мазза қилиб дам олайлик» деб менга ишора қилди. Гап нима ҳақида кетаётганлигини дарҳол пайқадим.

— Жуда яхши ўтирдик, кераги йўқ, оғайни, — дедим.

— Оббо, дўстим-ей, заб ажойиб йигитсан-да. Кайфнингяхшиси шунда-ку, билмайсан-да. — дея бўшаган папирос ичига нашани жойлайверди. Мен эса яна хиралик қилишимни қўймадим. Бироқ у билганидек иш тутаверди. Шу орада «Қачон бошлагансан?» деган саволимга «Анча бўлди, суриштириб нима қиласан?!» дея бепарвогина жавоб қайтарди, холос. Ниҳоят, дўстимнинг кўнглига боқиб, улфатчилик қилишга тўғри келди.

Бизнинг мана шу алфоздаги «мазали» улфатчилигимиз кейинчалик тез-тез такрорланадиган бўлиб қолди. Гоҳида Бекмирзаларнинг уйида, гоҳо бизникида ҳоли учрашиб, алламаҳалгача ўтирадиган одат чиқардик. Ҳатто, баъзи пайтда «дори»нинг ортидан бир-икки шиша винони ҳам ичишга ўрганиб олдик. Туни билан улфатчилик зўр бўлгандан эртасига ишда бир нимага қўл уруш тугул, мияга фикр ҳам келмасди. Шундай кезларда ўзимга ўзим битта катта ташкилотнинг ўзига яраша обрўга эга, олий маълумотли ходими гиёҳванд бўлиб бораётганлигини кўз олдимга келтириб: «тамом, бундан кейин чекмайман ҳам, ичмайман ҳам» дея ўзимга сўз берардим. Аммо сўзимнинг уддасидан чиқо олмасдим. Кечги пайт овқатдан сўнг бир нарсани йўқотиб қўйган кишидек гангиб қолардим. Шу боисми, ҳар қалай бора-бора Бекмирзани ҳам қидирмайдиган одат чиқардим. Истаган пайтда баъзан ҳолигина ўзим, баъзан нотаниш янги улфатлар даврасида «мазам»ни қилиб юрдим. Ана шунинг оқибатида 5-6 ой ичида 2-3 жойга ишни ўзгартиришга тўғри келди. Лекин қаерга ўтмайин, ишни юритиш барибир қийин кечаверди.

Наша тортишимни кекса онам ҳам дарров кўзларимдан пайқайдиган бўлиб қолдилар. Онамнинг, ака-укаларимнинг куйиб-пишиб гапиришларига «хўп» деярдим-у, аммо ташлашни уддасидан чиқа олмасдим. Аянчлиси, чекишга муккасидан кетганлигимдан қадрдон дўстим Бекмирзани ҳам унутиб қўйибман.

Бир куни янги улфатлар даврасида эдим. Улардан бири тасодифан гап очиб қолди.

— Бекмирза ака кўпдан бери тўшакка михланиб ётиб қолган эмиш. Тавба, унинг гавдасини кўрган киши касал бўладиган одамга ўхшатмасди. Дўхтирлар бўладиган гапни уйидагиларга айтишибди, — дея ҳозиргина тайёрланган «дори»сидан менга узатди. Бу гапдан кўнглим хира тортиб турганлиги боисими, кўпроғини ўзим чекиб қўйибман. Лекин шундай бўлса ҳам хаёлимда Бекмирза чарх урарди. Ўша аҳволда тўғри уларнинг хонадонига бордим. Дўстим тўшакда ётарди. Ҳатто кўзғолишга ҳам мадори йўқ. Кўзларимга ишонмай наҳотки, наҳотки, дея гапирмоқчи бўламан-у, бўғзимдан биров сиқиб тургандек овозим чиқмайди. Ҳўнграб йиғлаб юборганимдан сўнггина у мени эшитаётганлигини сездим.

— Мени кечир, оғайни! Кўнгилчанлик қилдим. Сени аслида шу қалтис йўлдан ўзим қайтаришим лозим эди, — дея унинг оёқ-қўлларини босиб йиғладим. У эса астагина: «Йиғлама, чек-ма, ичма!... Ҳамма айб ўзимда. Фақат сен мени кечиргин» дея кафтларини юзимга босди. Унинг қуришиб қолган бармоқлари юзларимни сийпалар экан, кайфим анча тарқалгандек бўлди. Шунда у менга васият қилаётганлигини тушуниб етдим.

Бекмирзанинг бевақт ўлими, васияти кўзимни очди. Наша чекким келган пайтда таҳорат олиб, қабристонга етиб бораман. Дўстимнинг қабри ёнида ўтириб тиловат қиламан. Сўнг кўнглимдан «Бекмирза менга ишон. Чекмаяпман, ичмаяпман. Мана шу қабристонда сенинг ҳақ- ҳурматингга ичган қасамимга содиқ қоляпман» деган фикр ҳар гал дилимдан ўтади.

Мана азизлар! Санжар дўстининг ўлимидан сўнг, гарчи кеч бўлсада, нашавандликни йиғиштирибди. Йиллар ўтган сари эса эл орасида яна ҳурмат — эътибор топиб, ҳалол-пок яшаяпти. Аммо минг афсуслар бўлсинким, кўнгилчанлик туфайли энг қадрдон дўстини хато йўлдан қайтара олмаганини, уни ҳеч қачон топа олмаслигини энди тушуниб етмоқда...

Одилжон ИНОМОВ,
«Туркистон»нинг Наманган вилоятидаги мухбири.

Бошловчилар учун сабоқлар

Лотин ёзувини ўрганамиз

ЕТТИНЧИ САБОҚ

'G ҳарфи чуқур тил орқа ундоши бўлиб, у айтилиш усулига кўра портловчидир. Шовқиннинг кўлами жиҳатидан сирғалувчи, ҳам жарангли товушдир.

Бу товуш ўз позицион ўзгаришларига кўра яъни рус ёзувидан ислоҳ қилинган билан ўрин алмаштиради ёки ассимилияция асосида га ўрин беради: боғ-боққа —bogga, тоғ-тоққа togga ўртоғ-ўртоққа-ortogga, ёғ-ёққа-yogga. Бу ҳодиса кўпинча жўналиш келишигини олган ва G/F билан тугаган ўзбек-негизларда рўй беради.

G ҳарфи лотин ёзувида кичик босма шакли сифатида g қабул қилинган. Ёзма бош ҳарф сифатида G ва кичик ҳолатда g кўринишида олиниб, бу ҳозирги амалда бўлган ёзувдаги ни билдиради: туғмоқ- tugmog, соғ -sog, тағин-tagin, оғиз — ogiz каби.

Бу товуш сўзларнинг барча ўринларида — таркибида кела олади:

Сўз бошида: Ғани — G'ani, ғоз—goz, ғиррoм-girrom ғафлат-gaflat

Сўз ўртасида: зуғум — zugum, туғурукхона-tugurugxona, бағр-bagr.

Сўз оҳирида: жағ-jag) — жағжағ — jgjg, Гулбоғ-Gulbog товушнинг яна бир характерли томони борки, у сўз бошида келган X товушини ўрнида хазина-ғазина-xazina, ғазна — 'gazna каби саноқли сўзларда келади.

Ушбу матнни лотиндан амалдаги ёзув орқали оғдаринг: Sen bir libos kiysan olgin, Men bir libos kiyman Shokdan, Avazxon (Авазхон)

Sh ҳарфи товуш сифатида сирғалувчи, тил олди ва жарангсиздир, товуши ислоҳ қилинган рус ёзувидаги Ш ни билдиради: шоли-sholi; шароит — sharoit, шошма — shoshma, ташаккур-tashakkur— қуёш — quyosh

Бу товушлар рус графикаси асосидаги ўзбек миллий ёзувимизда биргина ҳарфи билан ифодаланган эди. Ҳозирги қабул қилинган янги лотин ёзувида эса икки ҳарф орқали, бирикма ҳолида қабул қилинган. Негадир, олдинги қабул қилинган лотиндаги ҳарф шакли, яъни бир ҳарф (белгили) ўзгартирилиб, мазкур бирикмага айлантирилган: шуур-shuur, Тошкент-Toshkent

Демак, бир товуш икки ҳарф шаклида- бирикмасида қабул қилинган.

Ушбу Sh ҳарлари иштирок этган сўзни бўғинга кўчириш пайтларида ҳозирги имло қоидаларига амал қилиш лозимдир. Акс ҳолда амалдаги бир товушни ифодаловчи НГ бирикмаси иштирок этган сўзларидаги нотўғри бўғин чикиришларга, «ўхшатиб» иш тутиб қўйиш мумкин. Бундан қутилиш учун онгли равишда мантиқ тарозуси билан иш тутиш керак.

Чунончи Ng биримаси қатнашган сўзлар бўғинга қуйидаги тартибда бўлинади: синглиси-singlisi

кўнгли: ko'ngli ишингиз: ishingiz бошингиз-boshingiz

Билинтки, бу мисоллардаги ng ba sh бирикмалари бўғинга ажратилиш қоидасига кўра ҳеч қачон син- гил-singil, кўн-гил-kongil, ишин-гиз-ishin-giz, бошин-гиз-boshin-giz тарзида қисмланмайди. Бундай бўғин ажратиш сўзнинг мантиқига путур етказади. Масалан, син дейилганда «синмоқ»нинг, кўн дейилганда эса «кўнмоқ» феълларининг ўзаклари берган маъно чиқиб қолади. Шу боис ҳам Sh ва Ng бирикмалари ҳеч вақт иккига бўлиб бўғинга ажратилмайди.

Чунки, синглиси сўзининг ўзаги асли сингил ва кўнгил сўзининг ўзаги кўнгилдир. Шу боис ҳам бу сўзларнинг ўзакдаги асл маънолари эгалик олганда ҳам ўзгармаслиги бўғин кўчиришнинг тўғрилиги билан белгиланди.

Бу айтилганлар бўғин кўчириш юзасига кўра Ш/Shra ҳам тегишлидир.

Бу товуш сўзларнинг барча ўринларида кела олади:

Сўз бошида: шашлик-Sashlik, Шоҳида-Shohida, Шоҳимардон-Shohimardon

Сўз ўртасида: бошла-boshla, тошлик- toshliq, бошлиқ-boshliq

Сўз оҳирида: таниш-tanish, кўриш-korish, чалиш chalish, иш-ish каби.

Ng ҳарфий бирикмаси саёз тил орқа товуши бўлиб, портловчи бурун, жарангли ундошдир. Бу товушнинг бошқа товушлардан ягона фарқли томонларидан бири, бунинг сўз бошида мустақил учрамаслигидир. Сўзларнинг қолган барча ўринларида, яъни сўз ўртаси ва охирида кела олади:

Сўз ўртасида: танглай-tanglay, ханграмоқ-xangramoq, жангнома- jangnoma, тангроқ-tangroq, сўнгра-songra каби.

Сўз охирида: таранг-tarang, гаранг-garang, чанг-chang мазанг-mazang, кулранг-kulrang, тонг-tong сингари.

Бу ҳарфлар бирикмасининг, яъни бир товушни ифода этувчи икки ҳарфнинг бўғин кўчиришдаги фазилатлари ва қоидалари тўғрисида юқорида N га берган таърифимизда эслатиб ўтдик. Ушбу Ng бирикмаси таркибидаги ҳар бир товуш-ҳарф алфавитда мустақил фонеми сифатида берилган.Ng товуши крилл ёзувидаги ислоҳда Н ва Г товушларининг бирикувидаги НГ ни ифода этади. Бу товушнинг бош ҳарфи йўқ. Чунки у эслатганимиздек, сўз бошида учрамайди. Унинг лотин ёзувидаги босма кўриниши бирикма ҳолида кичик ҳарф Ng билан, ёзма катта Ng ва кичик ёзма нусхада шаклида берилган: ранг-баранг-rang-barang, бодринг-bodring, оразинг-orazing, жаранг-jarang каби. Ушбу матнни лотинга ағдаринг:

«Андижонда ой ботар,
Фарғонада тонг отар.
/Фольклор/.

Ch бирикмаси ҳам тил олди товуш бўлиб, портловчи ва жарангсиздир.

Бу товуш истеъмолда бўлган ҳозирги Т ва Д товушларидан олдин келганда Sh товушига ўтади: почта-пошта-pochta, учта-ушта-uchta, ичди-ишди-ichdi, тушди-тушти-tuchdi каби.

Бу бирикма товуш таркибидаги ҳар бир ҳарф ҳам алфавитда мустақил ўрин эгаллаганлигини айтиб ўтиш лозим.

Бу товушнинг босмадаги бош ҳарф кўриниши ch ва босма кичик нусхасидир. Ёзма катта нусхаси бўлса, ёзма кичик шаклидир.

Ch товуши бирикмаси ҳолатида сўз боши, ўртаси ва охирида кела олади.

Сўз бошида: чорси-chorsi, чакмон-chakmon, челак-chelak, чўмич-chomich, Чита-Chita, чиройли-chiroyli, чилим-chilim каби.

Сўз ўртасида: чачвон-chachvon, сочиқ- sochiq, бачки-bachki, эчки-echki, лочин-lochin, олчин-olchin сингари.

Сўз охирида: кўмоч-ko'moch, умон-umon, сочsoch каби.

Ушбу бир товушни ифодаловчи ҳарфлар бирикмаси сўзларни бўғинларга кўчириш пайтида, бу товуш иштирок этган сўзлар қуйидагача бўлади. Чир-чиқ-Chir-chiq, чо-пон-cho-pon, чанг-чи-chang-chi, ло-чин-lo-chin, Бач-кир-га-Bach-kir-ga, син-ча-лак-sin-cha-lak.

Бундай бўғин кўчириш пайтида юқоридаги қоидага кўра Ch бирикмаси алоҳида-алоҳида ҳарфлар сифатида бўлиниб бўғинга ажратилмайди ha-lak эмас, балки sin-cha-lak ҳолида, Bas-hqiz эмас, балки Bach-qiz ҳолида бўғин ажратилади.

Ушбу матнни лотинга ағдаринг:

Дейин сўз илмнинг хосиятидин,

Баён айлаб анинг моҳиятидин
/Фурқат/.

Ҳайдарали УЗОҚОВ.

Ўзбекистон Республикаси истеъдодли ёшларни қўллаш Улуғбек номли Жамғармаси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, ёшлар «Мукаррам» дастасининг бадиий раҳбари, Улуғбек номли Жамғарма аъзоси Азим Тешабоевич Азизовга
ўғли Умиджоннинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Нодир Субхонов,
навбатчи: Абдумалик Бобоев

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32—уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси

Буюртма Г. — 0435
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41

Ҳажми — 2 табоқ. Тираж — 8913.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 21.00